

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-МАРТ 2016 ГОДИНА

Април 2016

СОДРЖИНА

I.	РЕГУЛАТОРНА РАМКА	4
I.1.	Царинска регулатива	4
I.2.	Акцизи	6
I.3.	Заштита на права од интелектуална сопственост	7
I.4.	Друга регулатива која има влијание врз царинското работење	8
II.	ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА	11
II.1	Усогласување со царинската регулатива на ЕУ	11
II.1.1	Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите	11
II.2	Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите	12
II.2.1	Проекти поддржани од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)	12
II.2.2	Царина 2020 – Програма на Европската комисија	13
III.	ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА	15
III.1	Основи	15
III.2	Вработување	15
III.3	Обуки и стручно оспособување	16
III.4	Интегритет	17
III.5	Внатрешна ревизија	20
III.6	Наградување и унапредување	20
IV.	НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА	21
IV.1	Основи	21
IV.2	Административни постапки	21
IV.3	Безбедност и комуникација	22
IV.4	ИКТ поддршка	23
IV.5	Управување со финансиски и нефинансиски ресурси	24
V.	ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ	25
V.1	Услови за спроведување на царинските формалности	25
V.2	Е-Царина	25
V.2.1	Нов софтвер за обработка на царински декларации	25
V.2.2	EXIM	26
V.3	Обем на извршени работи	27
V.3.1.	Царински и акцизни одобренија и лиценци	27
V.3.2	Преференцијално потекло на стоките	28
V.4	Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини	29
V.5	Обработени царински декларации	30
V.6	Наплатени приходи	33
V.6.1	Царина	34
V.6.2	ДДВ	34
V.6.3	Акцизи	34
V.6.4.	Надоместоци	34

VI.	КОНТРОЛА НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ	35
VI.1	Основи	35
VI.2	Унапредување на административниот капацитет	35
VI.3	Управување со ризици	37
VI.4	Царинска и друга контрола	38
VI.4.1	Физичка царинска контрола	38
VI.4.2	Документарна царинска контрола	43
VI.4.3	Пријавени девизи	45
VI.4.4	Царинска лабораторија	45
VI.4.5	Резултати од постцаринска контрола	46
VI.4.6	Преземени правни мерки за откриените неправилности	47
VI.4.7	Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки	47
VI.4.8	Кривични пријави	48
VI.4.9	Царински, девизни и акцизни прекршоци	48
VI.5	Учество во меѓународни активности	49
VI.6	Заштита на права од интелектуална сопственост	50
VII.	ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА	51
VII.1	Односи со јавноста	51
VII.1.1	Позначајни настани	51
VII.1.2	Граѓански дневник и барања за пристап до информации од јавен карактер	54
VII.1.3	Интернет и интранет	54
VII.1.4.	Отворена царинска телефонска линија (197)	55
VII.2	Царинска соработка	56
VII.2.1.	Соработка царина-царина	56

I. РЕГУЛАТОРНА РАМКА

I.1. Царинска регулатива

Во текот на првото тромесечие од 2016 година донесени се следните акти и регулативи во врска со царинското работење:

- Објавена е **Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за распоредувањето на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската комисија** („Сл. весник на РМ“ бр. 2/2016 година), со што се усвоени вкупно 5 нови регулативи на ЕУ кои се донесени во периодот од 1 јули до 30 септември 2015 година. Регулативите се однесуваат на распоредување на разновидна стока и обезбедуваат правна основа за еднообразна примена на Комбинираната номенклатура за стоките што се распоредени во прилозите од уредбата и во Република Македонија.
- Донесен е **Закон за изменување и дополнување на Царинскиот закон** („Сл. весник на РМ“ бр. 23 од 10 февруари 2016 година) заради потребата за усогласување со новиот **Закон за општата управна постапка**. Истовремено, измените и дополнувањата имаат за цел доуредување на одредбите за отпис на износот на давачки евидентиран во евиденцијата на Царинската управа, како и терминологско подобрување на одредбите во кои е регулирано евидентирањето на царинските давачки.
- Донесен е **Закон за вршење на работи на застапување во царински постапки** („Сл. весник на РМ“ бр. 23 од 10 февруари 2016 година). Измените и дополнувањата содржани во овој закон произлегоа од потребата за усогласување со новиот Закон за општата управна постапка.
- Врз основа на Законот за вршење на работи на застапување во царински постапки донесен е **Правилник за програмата за спроведување на претходна обука за лиценцираниот застапник, висината на надоместоците за полагање на стручниот испит и за посетување на претходна обука за лиценциран застапник, програмата за полагање на стручниот испит за лиценциран застапник, начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот, формата и содржината на Уверение за положен стручен испит за лиценциран застапник, програмата за спроведување на дополнителната обука за лиценциран застапник и висината на надоместокот за посетување на дополнителната обука за лиценциран застапник** („Сл. весник на РМ“ бр. 52/2016). Со овој правилник се определуваат поблиските критериуми за начинот и постапката за спроведување на стручниот испит за лиценциран застапник, просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање, начинот на бодување на првиот и вториот дел од

испитот, формата и содржината на уверението за положен стручен испит на лиценциран застапник, програмата за спроведување на обуки за лиценциран застапник, програмата за полагање на испитот, висината на надоместоците за полагање на испитот и за спроведување на претходната и дополнителната обука, како и начинот на водење на евиденцијата во Царинската управа поврзана со овие работи.

- Донесен е **Закон за ратификација на Протоколот кон Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија од една страна и Европските заедници и нивните земји-членки од друга страна** („Сл. весник на РМ“ бр. 10 од 2 февруари 2016 година), со кој се зема предвид пристапувањето на Република Хрватска во Европската Унија. Со овој закон се ратификува Протоколот на Спогодбата кој е потпишан во Брисел на 18 јули 2014 година, а досега ова прашање беше регулирано со Одлуката за предвремената примена на протоколот кон Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија од една страна и Европските заедници и нивните земји-членки од друга страна, со кој се зема предвид пристапувањето на Република Хрватска во Европската Унија („Сл. весник на РМ“ бр. 185/2013 од 27.12.2013 година).
- Донесен е **Закон за изменување и дополнување на Законот за технолошки индустриски развојни зони** („Сл. весник на РМ“ бр. 30 од 19 февруари 2016 година). Со измените и дополнување на законот во одредбите со кои е уредено основачот и корисникот на зоната да водат евиденција на стоката која се внесува или изнесува во и од технолошки индустриските развојни зони, покрај Царинската управа, предвидено е одобрение да дава и Управата за јавни приходи, како еден од надлежните органи за вршење на надзор. Со измените и дополнувањата се уредуваат прашањата за влегувањето и излегувањето на транспортните средства на подрачјето на зоната, внесување и изнесување на стоки – добра од зоната, како и обврските на царинскиот орган. Со измените е предвидено да се овозможи вршење на царински надзор и основачот, односно корисникот на зоната, на царинскиот орган да му достави запис од евиденција за стока за секое поединечно внесување во или изнесување на странска стока од зоната, како и во случаите кога се внесува или изнесува стока за која не биле платени увозните давачки.
- Објавена е **Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за определување на добрата и услугите кои подлежат на повластена стапка на додадена вредност** („Сл. весник на РМ“ бр. 31 од 22 февруари 2016 година) со што се изврши усогласување на претходно објавените тарифни ознаки кои подлежат на повластена стапка со измените во Законот за царинска тарифа, како и допрецизирање и дополнување на одлуката со 5 нови тарифни ознаки.

- Објавен е **Закон за ратификација на измените и дополнувањата на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка (консолидирана верзија)** („Сл. весник на РМ“ бр. 45 од 7 март 2016 година), со кој се ратификуваат измените на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка извршени со одлуките број 2/2015 и 4/2015 на Мешовитата комисија на ЕУ-ЕФТА за заеднички транзит, поврзани со пристапувањето на Република Македонија и на Република Србија кон конвенцијата.

I.2. Акцизи

Во текот на првото тромесечие од 2016 година во врска со акцизното работење донесени се следните акти и регулативи:

- Донесен е **Законот за изменување и дополнување на законот за акцизите** („Сл. весник на РМ“ бр.23 од 10.02.2016 година) кој стапи во сила на 18 февруари 2016 година. Следните измени се применуваат од 18 февруари 2016 година:
 - Со дополнувањето на Законот за акцизите се вовеле нова категорија акцизни обврзници – мали независни производители на пиво.
 - Се вовеле можност доказите за исполнување на условите за издавање на акцизна дозвола и одобрение за акцизно повластено користење по барање на подносителот да ги прибавува овластено службеното лице од Царинската управа, кое е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето да ги побара доказите од надлежниот јавен орган. Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган е должно бараните докази да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.
 - Пропишани се нови рокови за одлучување по барања и тоа: рок од 30 дена по барање за друг гарантор при транспорт, барање за враќање акциза за течен нафтен гас и барања за враќање на акциза и рок од 60 дена по барање за упростен акцизен документ.
 - Се овозможува ослободување од плаќање на акциза на сите патнички возила со хибриден погон, наместо досегашните одредби кои се однесуваа само на возилата со комбинација на бензински мотор и електромотор.
 - Направени се и соодветни измени во делот на Законот за акцизите кој се однесува на прекршочните одредби.

Од 1 јули 2016 година ќе се применуваат измените на Законот за акцизи кои се однесуваат на постапувањето на производителот и увозникот на меѓупроизводи и етил алкохол, како и на производителот, увозникот и

дистрибутерот при зголемување на акцизата, како и зголемена малопродажна цена на тутунските производи.

- Донесен е **Правилник за изменување и дополнување на правилникот за спроведување на законот за акцизите** („Сл. весник на РМ“ бр.58 од 28.03.2016 година кој стапи во сила на 05.04.2016 година), со кој е намален количинскиот услов за акцизен склад за алкохол и алкохолни пијалоци и се додадени нови типови на контролни марки за обележување на меѓупроизводи и етил алкохол и за обележување на тутунски добра. Со примена од 1 јули 2016 година, изменети и дополнети се одредбите за водење на евиденции на иматели на акцизна дозвола, како и на увозници на денот на почетокот на примената на зголемената акциза за тутунски добра и на денот на почетокот на примената на зголемената малопродажна цена, како и на денот на почетокот на примената на зголемената акциза за меѓупроизводи и етил алкохол.

I.3 Заштита на права од интелектуална сопственост

На крајот на првото тромесечие од 2016 година бројот на регистрирани барања за царинска заштита на трговски марки во однос на права од интелектуална сопственост во Царинската управа изнесуваше 694, додека на крајот на 2015 година изнесуваше 673.

Нови барања за заштита на права од интелектуална сопственост во Царинската управа имаат регистрирано и следните трговски марки: FRED PERRY, EPSON, BRUT, GEZER, BOSE, PEGASYS, MABTHERA, RECORMON, PINK PANTHER, LA SENZA, VAN CLEEF, HERCEPTIN, PULMOZYME, FACEBOOK, GUESS, GUESS?, THE NORTH FACE, FLIGHT SERIES и NEVER STOP EXPLORING, GAP, ALLERGAN и BOTOX.

Од 1 јануари до 31 март 2016 година во 73 акции, привремено се задржани 340.013 парчиња стока поради основано сомневање за повреда на права од интелектуална сопственост.

Привремено задржана стока заклучно со 31 март 2016 година:

ЗАДРЖАНИ ПРОИЗВОДИ ПОРАДИ СОМНЕВАЊЕ ДЕКА ПОВРЕДУВААТ ПРАВО ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ										
Ред. бр.	Вид на производи	Единица мерка	2015				2016			
			Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв Квартал	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв Квартал
1	Облека, додатоци и други поврзани производи и репроматеријали	Парче	3,365	1,236	334	4,935	168	2,711	0	2,879
2	Обувки и додатоци	Пар		12	565	577	10	9,663	1,300	10,973
3	Парфери, дезодоранси, козметика и сл.	Парче	44,764		8,016	52,780	24	219,781	1,600	221,405
4	Телефони, ИТ, аудио, видео, делови и опрема и сл.	Парче	8	668	2	678	2	4	662	668
5	Авто делови и опрема	Парче		501	21	522		2	130	132
6	Лекови	Парче				0				0
7	Друго	Парче	71	363,556	44,470	408,097	368	85,542	18,046	103,956
Вкупно			48,208	365,973	53,408	467,589	572	317,703	21,738	340,013

Во овој период покарактеристични се случаите на привремено задржани козметички производи со учество од 65% во вкупно задржаната стока. Во однос на потеклото на привремено задржаната стока по основа на сомневање за повреда на права од интелектуална сопственост доминира Турција со 95%.

Во 29 случаи на привремено задржана стока поради основано сомневање дека повредува права од интелектуална сопственост 11.388 парчиња козметички производи, 1.800 детергенти, 648 тоалетни води, 199.584 сапуни, 1.795 шампони, 1.600 средства за чистење, 12.760 пасти за заби, 18.040 четки за заби и 84.600 запалки се ослободени поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки се изјасниле дека предметната стока е оригинална, 360 парчиња балони, 9 детски моторчиња на акумулатор, 289 детски играчки, 2 мобилни телефони, 1.874 пара обувки, 70 фармерки и 94 клучеви за кола се ослободени поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки се изјасниле дека предметната стока не повредува права од интелектуална сопственост, додека 3.194 парчиња детергенти се ослободени поради тоа што застапниците на имателите на трговските марки не изразиле интерес да се регистрираат кај Царинската управа преку поднесување барање за заштита на права од интелектуална сопственост.

Врз основа на потврдена повреда на права од интелектуална сопственост, во текот на првото тромесечие во 2016 година, под царински надзор беа уништени 138.561 парчиња фалсификувана стока (99.292 стикери, 39.240 детски играчки и 29 детски рачни часовници).

I.4 Друга регулатива која има влијание врз царинското работење

Во текот на февруари 2016 година донесени се и следните акти и регулативи кои имаат влијане врз царинското работење:

- Донесено е **Решение за изменување и дополнување на решението за забрана на увоз и транзит на говеда и диви преживари, семе од говеда, говедско месо, производи и преработки од говедско месо, млеко и производи од млеко од говеда, како и нуспроизводи од говеда во Република Македонија од Република Грција** („Сл. весник на РМ“ бр. 14/2016).
- Донесено е **Решение за забрана на увоз и транзит на живи животни, семе, јајца и ембриони заради заштита од внесување на вирусот на син јазик во Република Македонија, кои потекнуваат од Босна и Херцеговина** („Сл. весник на РМ“ бр. 17/2016).
- Донесен е **Закон за изменување и дополнување на Законот за царински мерки за спроведување на заштита на правата од интелектуална сопственост** („Сл. весник на РМ“ бр. 23/2016).

- Донесена е **Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно одлуката (ЗНБП) 2015/1924 на Советот од 26 октомври 2015 година за изменување на Одлука 2011/101/ЗНБП за рестриктивни мерки против Зимбабве** („Сл. весник на РМ“ бр 29/2016).
- Донесен е **Закон за слободните здравствени зони** („Сл. весник на РМ“ бр. 30 од 19 февруари 2016 година) со кој се уредуваат погодностите за инвестирање во слободните здравствени зони, условите, начинот и постапката за основање, развој и работење на слободните здравствени зони, дејностите кои се вршат во слободните здравствени зони и посебните услови за нивно вршење, примената на царинските прописи во слободните здравствени зони, како и престанокот на работа на слободните здравствени зони и на корисникот на слободните здравствени зони.
- Донесена е **Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно одлуката на Советот ЗНБП/2015/1923 од 26 октомври 2015 година за изменување на одлука 2010/638/ЗНБП за рестриктивни мерки против република Гвинеја** („Сл. Весник на РМ“ бр. 32/2016).
- Донесен е **Закон за изменување и дополнување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции** („Сл. весник на РМ“ бр. 37/2016). Измените се однесуваат на прецизирање на значењето на поимите во законот и надлежностите на државните органи, како и на посебните дозволи за увоз, извоз и транзит.
- Донесена е **Одлука за воведување на рестриктивни мерки согласно Одлуката (ЗНБП) 2015/1763 на советот од 1 октомври 2015 година за рестриктивни мерки во однос на состојбата во Бурунди** („Сл. весник на РМ“ бр. 46/2016).
- Донесена е **Одлука за воведување на рестриктивна мерка согласно Одлуката (ЗНБП) 2015/1925 на советот од 26 октомври 2015 година за изменување на Одлука 2010/573/ЗНБП во однос на рестриктивни мерки против раководството на Трансднестрија во Република Молдавија** („Сл. весник на РМ“ бр. 46/2016).
- Донесено е **Решение за изменување и дополнување на Решението за забрана на увоз и транзит на живина и диви птици, како и производи и нуспроизводи од живина и диви птици заради заштита од внесување на вирусот на високо патогена авијарна инфлуенца во Република Македонија** („Сл. весник на РМ“ бр. 49/2016).
- Донесено е **Решение за утврдување на посебни услови за увоз на гуар гума со потекло или испорачана од Индија поради ризик од консумирање на пентахлорофенол и диоксини со Прилог** („Сл. весник на РМ“ бр. 52/2016).

- Донесен е **Правилник за формата и содржината на Евидентниот лист за превоз на патници, податоците кои ги содржи, начинот на негово чување и водење со Прилог („Сл. весник на РМ“ бр. 57/2016).**

II. ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА

И во 2016 година посебно место во агендата на Царинската управа имаат активностите насочени кон перманентно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките и организациските барања, развој на административниот капацитет, како и проширување на јавната свест за начинот и филозофијата на функционирањето на Царинската унија.

II.1 Усогласување со царинската регулатива на ЕУ

II.1.1 Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите

Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока обезбедуваат единствено движење на стоката во рамките на земјите членки, од една влезна точка до местото на завршување на транзитната постапка, без разлика на тоа низ колку држави и гранични премини стоката треба да транзитира. Електронската транзитна декларација со која е започната транзитна постапка во која било земја членка на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка е прифатлива за сите земји членки на Конвенцијата.

Почнувајќи од 1 февруари 2016 година и Република Србија пристапи кон Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока, со што пан-европските коридори 8 и 10 добиваат дополнителна важност на поширок меѓународен план.

Во текот на првото тромесечие од 2016 година во царинските испостави во Република Македонија се обработени вкупно 2.564 царински декларации во заедничката транзитна постапка (транзит од Република Македонија за ЕУ и ЕФТА земјите), а од странските царински испостави се примени вкупно 1.061 транзитно движење каде нашите испостави се нотирани како одредишни испостави (транзит од ЕУ и ЕФТА земјите за Република Македонија). Низ територијата на Република Македонија транзитирале вкупно 1.020 транзитни движења во кои нашите испостави ја презедоа улогата на транзитни испостави.

Заклучно со 31 март 2016 година се издадени вкупно 123 одобренија на економските оператори со кои им се овозможува пристап кон НКТС и 36 одобренија на главните обврзници за користење на банкарска гаранција во заедничката транзитна постапка.

II.2 Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите

II.2.1 Проекти поддржани од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)

Приоритетните активности на Царинската управа се насочени кон целосно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките барања и усогласување со организациските барања, како и развој на административниот и институционалниот капацитет. Во рамки на Националната програма за искористување на фондовите од Инструментот за претпристапна помош (ИПА), Царинската управа се јавува како корисник на средства за следниве проекти:

- **Јакнење на капацитетите на Царинската управа за имплементација на царинското и акцизното законодавство** (ИПА 2010), чија главна цел е понатамошно усогласување на законодавството со *Acquis* во областа на акцизите и царинското работење. Проектот се одвива во рамки на два потпроекти, и тоа:
 1. **Хармонизација на законодавството и постапките со законодавството и добрата практика на ЕУ во областа на акцизите** (ИПА 2010), кој започна да се имплементира во текот на првиот квартал на 2015 година и се реализира со помош на Царинската служба на Австрија како твининг партнер, во период од 24 месеци.
 2. **Завршување на постапката за пристапување кон Конвенцијата за Заеднички транзитни постапки и Конвенцијата за поедноставување на формалностите во трговијата со стока** (ИПА 2010) кој започна да се имплементира во втората половина од 2014 година заедно со Царинската служба на Словенија, по воспоставувањето на НКТС. Целта на овој проект е во период од 24 месеци да се спроведат последните подготовки на регулативата и интерните процедури за членство во Конвенцијата за заеднички транзит.
- **Зајакнување на административните капацитети за исполнување на обврските за членство – Спроведување на правата од интелектуална сопственост** (ИПА 2011), чија главна цел е зајакнување на капацитетот на Царинската управа во областа на заштита на правата од интелектуална сопственост.
- **Техничка помош за тестирање на функционалностите и интерконективната на царинските ИТ системи во Царинската управа** (ИПА 2011), со цел обезбедување усогласеност со барањата на ЕУ и проверка на соодветноста на интерфејсите и интероперативноста помеѓу Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД) со Новиот компјутеризиран транзитен систем (НКТС),

Интегрираната тарифна околина (ITE), Системот за контрола на увозот (ICS), Системот за контрола на извозот (ECS) и Контролниот систем за движењето на акцизи (EMCS) на ЕУ.

- **Техничка помош за изработка на идеен проект, основен проект и тендерска документација за изведбени работи на граничните премини Табановце и Кафасан** (ИПА 2011), со цел подготовка на техничка документација за надградба на Граничните премини за патен промет Табановце и Кафасан.
- **Надградба на објектите за царинење на Граничниот премин за патен промет Табановце** (ИПА 2012), со цел проширување и пренамена на постојниот терминал за увоз и извоз на стока за дополнителни 4.000 метри квадратни, изградба на две коловозни ленти на граничниот премин за излез од Република Македонија, како и изградба на придружни објекти.
- **Реконструкција на објектите за царинење и инспекција на Граничниот премин за патен промет Кафасан** (ИПА 2013), преку кој ќе се изгради нов увозно-извозен царински терминал од 9.500 метри квадратни, пристапни патишта, објекти за царинење и за други инспекциски органи, како и реконструкција на постојните објекти.

Реализацијата на последните два проекти значително ќе ја подобри инфраструктурата на двата премини и ќе ја зголеми пропусната моќ на премините, ќе го намали времето потребно за вршење на граничните формалности и ќе овозможи примена на современи средства за инспекција, со што ќе се забрза и олесни стоквата размена, а воедно ќе се олесни и забрза транспортот долж Пан-европските коридори 8 и 10.

II.2.2 Царина 2020 – Програма на Европската комисија

Програмата „Царина 2020“ („Customs 2020“), финансирана од средства на ЕУ и кофинансирана од буџетот на Република Македонија, овозможува соработка, размена на информации и најдобри практики со царинските администрации на земјите членки на ЕУ, земјите кандидати и потенцијалните земји кандидати и се спроведува преку семинари, работилници, учество во проектни групи, работни посети и обуки.

Во рамки на Програмата на Заедницата „Царина 2020“ во првото тромесечие од 2016 година се одржаа следните активности:

- Состанок на проектна група за ИТ технологии и инфраструктури, во Брисел, Белгија;
- Втор состанок на групата за управување со обуки – Training Steering Group (TSG), во Брисел, Белгија;

- Работна посета со цел запознавање со искуството на Република Хрватска во областа на олеснување на трговијата и транспортот, во Загреб, Хрватска;
- Состанок на мрежата на европски царински лаборатории, во Брисел, Белгија;
- Состанок на мрежата на координатори за работни посети во Програмата Царина 2020, во Хелсинки, Финска.

III. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА

Царинската управа и во текот на 2016 година ќе продолжи континуирано да инвестира во унапредување и развој на менаџментот со човечки ресурси, сметајќи ги човечките ресурси за движечка сила за постигнување на поставените стратешки цели за интеграцијата во ЕУ и унапредување на ефикасноста на работата на институцијата.

III.1 Основи

Во првото тромесечие од 2016 година, е донесен **Закон за изменување и дополнување на Законот за Царинската управа** („Сл.Весник на РМ“ бр. 23 од 10.02.2016 година) со кој се регулира работењето во областа на човечките ресурси во управата, односно се утврдува поседувањето на меѓународно признатите сертификати, како и распоредувањето на царинските службеници во согласност со Правилникот за систематизација на работни места во Царинска управа.

Во првото тромесечие од 2016 година е донесена „Стратегија за управување со човечки ресурси на Царинската управа 2016-2018“ со која се утврдува целта на управувањето со човечките ресурси, основните принципи на управување со човечките ресурси, политиките за управување со човечките ресурси и стратешките активности за периодот 2016-2018 година, со цел обезбедување, градење, одржување и професионален развој на вработените во Царинската управа.

На крајот на март 2016 година во Царинската управа се вработени 1.137 лица. Од вкупниот број вработени, 2 лица се со статус на функционери (директор и заменик директор), 1.016 лица се со статус на царински службеници согласно Законот за Царинската управа, 11 лица се со статус на државни службеници согласно Законот за државните службеници и 108 лица се со статус на работници согласно Законот за работните односи.

Во однос на стручната подготовка, 1 вработен е доктор на науки, 32 вработени се магистри, 642 се со високо образование, 19 се со вишо образование, 417 се со средно образование и 26 вработени се со образование од друг вид. Ова значи дека 59,37% од вкупниот број вработени во Царинска управа се со високо образование.

III.2 Вработување

Во првото тромесечие од 2016 година во Царинската управа се објавени 5 интерни огласи за пополнување на слободни работни места. Од нив за 1 интерен оглас направен е избор при што двајца царински службеници се унапредени.

III.3 Обуки и стручно оспособување

Во првиот квартал во 2016 година беа спроведени 57 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 596 учесници. Во просек секој учесник има следено обука во траење од околу 7,21 часа (7 часа и 13 минути). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен се обезбедени обуки и стручно оспособување во просечно времетраење од 3,78 часа (3 часа и 47 минути).

Во првиот квартал во 2015 година биле спроведени 53 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 563 учесници. Во просек секој учесник следел обука во траење од околу 7,6 часа (7 часа и 36 минути). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен биле обезбедени обуки и стручно оспособување во просечно времетраење од 3,7 часа (3 часа и 42 минути).

Во првиот квартал во 2016 година, позначајни одржани обуки се:

- **Работилница за поддршка на операции при прием на меѓународна помош**, со цел изведување на вежба за справување со кризи и изработка на протоколи за брз премин преку граница за да можат опремата и тимовите брзо да пристигаат на местото на настанот кога регионот би бил погоден од поплави;
- **Работилница за подготовка на проценка и препораки во однос на меѓуагенциска соработка помеѓу агенциите за спроведување на закон во делот на споделување на информации**, со цел дефинирање на механизми за донесување на одлуки и координација на аналитичките единици на централно и регионално ниво, изработка на нацрт проценка и препораки и нацрт Акциски план;
- **Интерни проверувачи за ISO 27001** – целта на обуката беше усогласување со стандардот ISO 27001, според кој Царинската управа е потребно да има обучени интерни проверувачи;
- **Работилница за проценка на ризик и селективност** – целта на работилницата беше учесниците да се запознаат со примената на нови методи за идентификување на ризици, подобрување на техниките за составување на податоци и спроведување на проценката на ризик, како и специфични техники на таргетирање;
- **Обука за анализа на ризик и селективност** – целта на обуката беше надградување на знаењето и вештините во областа на анализата на ризик и селективноста во спроведувањето на царинската постапка, зајакнување на ефикасноста на анализата на ризик и царинските контроли во областа на патничкиот сообраќај и царинење на стока, како и препознавање на заштитени марки и на фалсификати;

- Работилница за **„Хармонизација на законодавството и процедурите со правото и најдобрите практики на ЕУ поврзани со акцизите“** – целта на работилницата беше хармонизирање на законодавството и процедурите со правото на ЕУ и нејзините најдобри практики, поддржано со соодветни контролни механизми и информатички системи, како и зајакнување на административниот и оперативниот капацитет за имплементирање на акцизното законодавство;
- Студиска посета во рамките на TWINING Проектот **„Хармонизација на законодавството и процедурите со правото и најдобрите практики на ЕУ поврзани со акцизите“** – целта на посетата беше практична примена на акцизното законодавство преку посетите на мала независна пиварница, мала дестилерија, рафинерија и фабрика за био горива, каде на лице место може да се види начинот на работење, стратегијата која ја спроведуваат, опремата, мерните уреди, контролите кои ги спроведува царинската администрација на Австрија, движењето и контролата на акцизните добра преку системот EMCS¹;
- Работилница за акредитирање на технички и оперативни советници за **транзит во СЦО** – целта на работилницата беше да се развие тим на компетентни експерти способни за организирање и спроведување на активности за подобрување на транзитните системи на земјите членки на СЦО, засновани на алатките на СЦО и на Договорот за олеснување на трговијата на Светската трговска организација;
- Основна обука за гаѓање со огнено оружје и теоретска обука за чување, чистење и употреба на истото – целта на обуката беше стекнување на вештини за ракување и гаѓање со огнено оружје при извршување на службените задачи.

За надворешните институции Царинската управа организираше и одржа 2 активности и тоа:

- Работилница на тема **„Спогодба за стабилизација и асоцијација и правила на потекло“**, на која учествуваа 26 учесници. Целта на работилницата беше учесниците да се запознаат со правилата за потекло со цел за привлекување на странски инвеститори и
- Обука на тема **„Правила на потекло“**, на која учествуваа 3 учесници.

III.4 Интегритет

Збирот од сите политики, стандарди и процедури воспоставени во една организација кои ја зајакнуваат нејзината отпорност кон корупцијата и го намалуваат ризикот од коруптивно однесување од страна на нејзините вработени

¹ EMCS (Excise Movement and Control System) – Систем за контрола на движење на акцизни стоки

го означува системот за интегритет. Интегритет на ниво на една организација, значи „отпорност на корупција“.

Во првото тромесечие од 2016 година се спроведени вкупно **19 внатрешни истраги** врз основа на Планот на активности на Секторот за професионална одговорност, примените поплаки кои се однесуваат на незаконско и непрофесионално постапување на вработените, информациите примени на отворената царинска линија 197 во кои се содржани наводи за непрофесионално однесување на царински службеници, како и врз основа на информациите што ги доставуваат или непосредно ги презентираат раководителите на организационите единици и вработените во Царинската управа. Во истиот период во 2015 година биле спроведени вкупно 30 внатрешни истраги.

Број на спроведени внатрешни истраги по организациски единици								
Организационен дел	2015				2016			
	Јануари	Февруари	март	Вкупно Прв квартал	Јануари	Февруари	март	Вкупно Прв квартал
Централна управа	1	2	/	3	/	2	2	4
Царинарница Скопје	5	1	4	10	2	1	1	4
Царинарница Куманово	3	1	4	8	1	2	2	5
Царинарница Штип	/	/	1	1	/	/	/	/
Царинарница Гевгелија	3	1	1	5	3	1	1	5
Царинарница Битола	/	/	3	3	/	/	1	1
Вкупно	12	5	13	30	6	6	7	19

Во текот на првото тромесечие од 2016 година, преку **отворената царинска телефонска линија (197)** беа примени **8 поплаки**, во кои странките генерално наведуваат непрофесионално однесување на царинските службеници во постапувањето при извршување на нивните обврски и овластувања. Од вкупно поднесените поплаки, по спроведените внатрешни истраги и контроли, изготвени се 5 извештаи односно писмени информации за неоснованост на поплаките. Во истиот период минатата година од примените 6 поплаки во ниту еден случај не е утврдена основаност на поплаката.

Во врска со постапувањето на вработените согласно позитивните законски одредби, подзаконските акти и оперативните инструкции на Царинската управа, во првото тромесечие од 2016 година се спроведени **15 внатрешни контроли**, додека во истиот период во 2015 година биле извршени 20 внатрешни контроли.

Број на спроведени внатрешни контроли по организациски единици								
Организациски дел	2015				2016			
	Јануари	Февруари	март	Вкупно Прв квартал	Јануари	Февруари	март	Вкупно Прв квартал
Централна управа	3	3	2	8	3	1	4	8
Царинарница Скопје	3	1	3	7	/	3	2	5
Царинарница Куманово	1	/	1	2	/	/	/	/
Царинарница Штип	/	/	1	1	/	/	/	/
Царинарница Гевгелија	/	/	1	1	/	/	/	/
Царинарница Битола	/	/	1	1	1	1	/	2
Вкупно	7	4	9	20	4	5	6	15

Во текот на првото тромесечие од 2016 година примена е **1 online пријава** за незаконско, непрофесионално и коруптивно постапување на царинските службеници, пристигната преку сервисот за пријавување на корупција на интернет страницата на Царинската управа, по основ на која е спроведена внатрешна контрола.

Согласно обврската, по склучување на договор за вработување со Царинската управа или по престанок на работниот однос, службените лица од Царинската управа да достават пополнет анкетен лист до Секторот за професионална одговорност, во периодот јануари-март 2016 година од страна на царинските службеници се поднесени **7 анкетни листови, 14 обрасци за промена на имотната состојба и 6 изјави за судир на интереси**, додека во истиот период во 2015 година од страна на царинските службеници биле поднесени 27 анкетни листови, 10 обрасци за промена на имотната состојба и 16 изјави за судри на интереси.

Во текот на првото тромесечие во 2016 година Царинската управа беше дел од TAIEH експертска мисија за изготвување на **„Методологија за проценка на ризици од корупција“** во организација на Министерството за внатрешни работи. Представник на Царинската управа имаше излагање на тема **„Позитивните примери во Македонија за следење на спроведувањето на институционалните антикорупциски документи“** на TAIEH работилница за следење и евалуација на антикорупциски стратегии и акциски планови, организирана во соработка со Државната комисија за спречување на корупцијата.

Во текот на првото тромесечие во 2016 година донесен е **„План за спроведување на активностите од Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и превенција и намалување на појавата на судирот на интереси**

2016-2019 година“, согласно програмата донесена од страна на Државната комисија за спречување на корупцијата.

Во првото тромесечие од 2016 година донесени се 10 решенија со кои се изречени дисциплински мерки парична казна во износ од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работникот и 1 решение за отфрлање на предлог и запирање на постапка поради неутврдена одговорност на царинскиот службеник.

Во истиот период донесени се 3 решенија за утврдување на плата во намален износ согласно Колективниот договор на Царинската управа.

III.5 Внатрешна ревизија

Во периодот јануари-март 2016 година извршени се вкупно **5 ревизии**. Врз основа на ревизиите утврдени се вкупно 14 наоди и дадени се вкупно 15 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

Во текот на месец јануари изготвен е Квартален извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија за IV квартал од 2015 година и степен на спроведување на препораките заклучно со IV квартал од 2015 година.

Во периодот јануари-март 2015 година биле извршени 4 ревизии, при што биле утврдени 11 наоди и дадени 11 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

III.6 Наградување и унапредување

Во првото тромесечие од 2016 година во Царинската управа се извршени вкупно 21 унапредување.

Во Централна управа унапредени се 12 царински службеници: 2 царински службеници на работно место помошник директор, 4 царински службеници на работно место началник, 3 царински службеници на работно место шеф на служба и 3 царински службеници на работно место самостоен советник.

Во царинаринците се унапредени 9 царински службеници: 3 царински службеници на работно место виш цариник контролор, 1 царински службеник на работно место самостоен советник во служба за царински надзор, 3 царински службеници на работно место водител на смена и 2 царински службеници на работно место водач на смена.

IV. НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА

IV.1 Основи

Во текот на првото тромесечие од 2016 година членовите на Комитетот за управување со животен циклус на апликации (КУЖЦА) одржаа неколку состаноци на кои се одржа презентација за работата на комитетот во 2015 година и разгледување на Предлог проектните документи (ППД) за изработка на дополнителен извештај за влез и излез на полни и празни камиони на терминали во апликација „Бордер“, како и за изработка на веб страна на Царинската управа.

Во врска со јавните набавки за надградби или набавки на нови електронски системи или ИТ опрема во овој период се работеше на финализација на тендерските постапки за надградба на Системот за наплата, набавка на дигитални сертификати и изработка на нова веб страна на Царинската управа.

Комитетот изработи редовни месечни извештаи за функционирањето на апликациите изработени од функционалните проект менаџери и изработи збирен извештај за функционирање на апликациите и системите во Царинската управа.

IV.2 Административни постапки

Користење на електронскиот систем за управување со документи (ЕДМС)								
Организационен дел	2015				2016			
	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв квартал	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв квартал
Корисници	1.141	1.139	1.137	1.137	1.137	1.137	1.135	1.135
Пристапи	21.507	28.833	31.735	82.075	23.943	28.214	30.464	82.621
Отворени предмети	6.423	7.987	8.556	22.966	6.581	7.711	8.234	22.526

Во текот на првото тромесечие од 2016 година остварени се 82.621 пристапи и креирани се 22.526 предмети, а притоа се регистрирани 1.135 корисници. Во текот на првото тромесечие од 2015 година биле остварени 82.075 пристапи и биле креирани 22.966 предмети, а притоа биле регистрирани 1.137 корисници.

Во текот на првото тромесечие од 2016 година најголем број на предмети се креирани во областа на скратени управни постапки (10.376 од кои се затворени 7.093), прекршочни и мандатни постапки (671 од кои се затворени 214), управни постапки (403 од кои е затворена 1) и акцизни постапки (473 од кои се затворени 67).

Во текот на првото тромесечие од 2015 година најголем број на предмети биле креирани во областа на скратени управни постапки (10.856 од кои биле затворени 6.956), прекршочни и мандатни постапки (877 од кои биле затворени 300), управни постапки (860 од кои биле затворени 3) и акцизни постапки (484 од кои биле затворени 94).

Во текот на првото тромесечие од 2016 година најголем број предмети и документи се креирани од страна на Царинарница Скопје (над 13,9 илјади), Царинарница Гевгелија (над 8,6 илјади) и Царинарница Куманово (над 5,1 илјади).

Во текот на првото тромесечие од 2015 година најголем број предмети и документи биле креирани од страна на Царинарница Скопје (над 14,5 илјади), Царинарница Гевгелија (над 9,1 илјади) и Царинарница Куманово (над 5,1 илјади).

IV.3 Безбедност и комуникација

Видеоконференцискиот систем на Царинската управа е можност за видеоконференциско присуство на функционерите на органите на државна управа на седниците на Комисијата за економски систем и на седниците на Владата на Република Македонија. Во системот се вклучени 225 корисници од органите на државната управа, кои во текот на првото тромесечие од 2016 година реализираа 929 повици, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки на Царинската управа во системот се вклучени 50 корисници кои во текот на првото тромесечие од 2016 остварија 109 видеоконференциски повици.

Во текот на првото тромесечие од 2015 година во системот биле вклучени 223 корисници од органите на државната управа, кои реализирале 836 повици, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки на Царинската управа во системот биле вклучени 50 корисници кои во текот на првото тромесечие од 2015 оствариле 389 видеоконференциски повици.

IV.4 ИКТ поддршка

Во насока на континуирано унапредување на постапките за работа од ИКТ областа во текот на првото тромесечие од 2016 година донесени се:

- Процедура за обезбедување непрекинато на ИКТ системите надвор од работното време, која е наменета за организирање на работата на СИКТ и ДЦЦ надвор од работното време со цел да се овозможи поддршка на критичните ИКТ системи (АСИКУДА, БОРДЕР и НКТС);
- Процедура за анализа на ризици по безбедноста на ИКТ системите во Царинската управа, која ја утврдува методологијата која се применува при проценка на ризик во однос на безбедноста на ИКТ системите во Царинската управа;
- Процедура за управување со безбедносни настани и инциденти која за цел да го дефинира и воспостави процесот за брз и ефективен одговор на безбедносни настани и инциденти.

Во текот на првото тромесечие од 2016 година во Царинската управа беа во функција 46 апликации, поддржани со масовна хардверска и комуникациска опрема. Просечната достапност на ИКТ системите и апликациите изнесуваше 98.85%.

КОРИСТЕЊЕ НА СОФТВЕРСКИ АПЛИКАЦИИ																
Назив на апликацијата	2015						2016									
	Јануари		Февруари		Март		Прв квартал		Јануари		Февруари		Март		Прв квартал	
	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап	Бр. на корис.	Бр. на пристап
1 ASYCUDA - Систем за обработка на царински декларации	2,624	201,524	2,622	218,652	2,633	225,125	7,879	645,301	2,435	195,867	2,413	200,123	2,315	236,589	2,315	632,579
2 EXIM - Електронски систем за издавање на увозни и извозни дозволи	5,323	5,327	5,373	6,535	5,430	7,355	16,126	19,217	5,918	5,488	5,964	7,214	6,025	8,377	6,025	21,079
3 EXIM - Електронски систем за тарифни квоти	5,323	960	5,373	336	5,430	285	16,126	1,581	5,918	957	5,964	466	6,025	343	6,025	1,760
4 EXIM - Електронски систем за транспортни дозволи	721	3,526	719	2,875	721	3,082	2,161	9,483	753	3,911	755	3,235	758	4,430	758	11,570
5 ЕДИМС - Електронски систем за управување со документи	1,141	21,507	1,139	28,833	1,137	31,735	3,417	82,075	1,137	23,943	1,137	29,104	1,135	30,464	1,135	83,511
6 ПЕК - Портал за електронска комуникација со надворешни корисници	432	2,469	433	2,760	436	2,823	1,301	8,052	446	1,879	449	2,058	450	2,467	450	6,404
7 LUCA - Систем за управување со човечки ресурси и евиденција на финансиско и материјално работење	107	5,608	108	11,295	108	10,058	323	26,961	112	6,669	113	9,375	112	7,528	112	23,571
8 Национална база за царинска вредност	1,141	78	1,139	82	1,137	80	3,417	240	1,137	82	1,137	82	1,135	82	1,135	240
9 Царински форум	1,141	68	1,139	58	1,137	62	3,417	188	1,137	70	1,137	70	1,135	70	1,135	210
10 TRACKER - Систем за евиденција на управувањето на стоки со двојна намена	11	0	11	1	11	0	33	1	11	0	11	2	11	0	11	11
11 ANPR- Следење на регистарски таблички	30	155,449	30	134,658	30	196,985	90	487,092	30	15,256	39	42,875	39	187,982	39	246,111
12 Систем за евиденција на кривични пријави	8	13	8	10	8	11	24	34	8	7	8	9	8	8	8	20
13 Систем за евиденција на заплени	11	45	11	39	11	42	33	126	11	42	11	37	11	29	11	108
14 CASE DB - База за менаџирање на податоци	56	11	56	1	56	3	168	15	18	15	9	55	6	59	6	129
15 Девизни контролници	510	47	511	49	515	52	1,536	148	528	49	530	42	531	41	531	133
16 СЕМС- Систем за електронска размена на заштитени пораки	202	61	203	42	205	49	610	152	185	42	186	41	189	62	189	145
17 Систем за наплата	676	13,757	677	17,874	681	21,845	2,034	53,476	680	14,820	673	44,886	0	24,032	0	83,730
18 E- Lohn Систем за Размена на податоци со иматели на одобренја	495	2,605	500	1,285	500	3,548	1,495	7,438	498	0	498	0	527	0	527	0
19 Следење на возила со GPS	36	25	36	15	36	14	108	54	36	15	36	11	36	7	36	33
20 Посебна евиденција за потребите на Одделение за разузнавање	12	100	10	152	10	148	32	400	10	62	10	112	10	202	10	370
21 Евиденција за прием на странки	19	62	22	15	22	30	63	107	22	8	22	9	22	12	22	29
22 Хелп деск	6	112	6	247	6	251	18	610	8	259	8	332	8	481	8	1,072
23 Евиденција на работно време	1,141	44,086	1,139	58,200	1,137	71,169	3,417	173,455	1,137	52,951	1,137	67,073	1,135	74,692	1,135	194,710
24 Евиденција на одложена наплата на царински долг - модул за одобренја	956	20	964	57	958	76	2,878	153	964	19	961	32	963	25	963	70
25 Евиденција на одложена наплата на царински долг - модул за гаранции	12	111	12	111	12	145	36	367	12	136	12	121	13	174	13	431
26 SEED 2 - Систем за размена на електронски податоци со соседни држави	178	41,281	181	35,775	175	45,467	534	122,523	179	27,883	155	38,231	157	44,999	157	111,111
27 СИМ - Систем за информирање на менаџментот	860	6,931	869	7,205	888	8,417	2,617	22,553	931	7,060	937	7,543	943	8,986	943	23,589
28 БОРДЕР - Електронски контролник за затворање на царински постапки	957	43,875	964	43,049	958	46,906	2,879	133,830	964	46,168	961	44,886	963	50,250	963	141,304
29 Систем за електронско следење на трговијата со минерални масла кои содржат материи за одбележување	147	34	155	40	165	77	467	151	309	76	330	46	356	61	356	181

IV.5 Управување со финансиски и нефинансиски ресурси

Секторот за административни и технички работи во првото тромесечие од 2016 година согласно заклучоците на Владата на Република Македонија изработи **Евидентна книга за недвижниот имот (објекти и земјиште) со кои располага Царинска управа** и истата ја достави до Агенцијата на катастар на недвижности.

V. ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ

V.1 Услови за спроведување на царинските формалности

Покрај перманентното анализирање и изнаоѓање можности за унапредување на царинските постапки и условите за спроведување на царинските постапки, Царинската управа перманентно работи на одржување на постојните и анализирање на можности за воведување нови можности за олеснување и забрзување на царинските постапки со поддршка на информатичка и комуникациска технологија.

V.2 Е-Царина

V.2.1 Нов софтвер за обработка на царински декларации

Во текот на првото тромесечие од 2016 година продолжија активностите, започнати во мај 2012 година, за развој на новиот Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД) кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA.²

Членовите на работните групи остварија редовна комуникација и работилници со експертите на изведувачот на проектот со цел разрешување на отворени прашања и проблеми кои се однесуваат на спецификациите и функционалностите во модулите од третата фаза и се прифатија спецификациите за третата фаза. Реализиран е состанок со претставници од Народната банка на Република Македонија и Бирото за статистика во делот кој ги опфаќа размената на податоците помеѓу СОЦДАД и овие институции. Подготовката на продукциската околина е завршена и се очекува тестирањето на третата фаза да продолжи на таа околина.

² Новиот СОЦДАД, кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA, ќе обезбеди интероперабилност и интерконекции со царинските информатички системите на ЕУ, управување со царинските декларации и акцизните документи (поднесување, евидентирање, прифаќање, обработка и архивирање), контрола на движењето на акцизните добра и царинските стоки преку размена на стандардизирани електронски пораки со економски оператори, ефикасност во спроведување на контролите околу наплатени и вратени царински давачки, акцизи, такси и други давачки, олеснување на трговија преку забрзан проток на стока, подобрување на безбедноста на синџирот на снабдување, согласно стандардите на ЕУ и СЦО.

V.2.2 EXIM

На крајот од првото тромесечие во 2016 година, во EXIM³ беа **регистрали 6.025 економски оператори – корисници на системот**, кои преку 12⁴ (од 17 регистрали) државни органи, директно вклучени во постапката на издавање на дозволи, можеа да аплицираат за **60 различни видови увозни, извозни и транзитни дозволи и тарифни квоти**. Во текот на првото тромесечие од 2016 апликацијата се користеше редовно, при што се забележува дека бројот на обработени предмети е во пораст во споредба со првото тромесечие од 2015 година, односно **преку EXIM се издадени 21.079 дозволи**.

Во текот на првото тромесечие од 2016 година се издадени 21.079 увозни, извозни и транзитни дозволи и 1.766 квоти.

Најголем број од издадените дозволи се однесуваат на увоз на прехранбени производи (7,8 илјади), ветеринарни документи (3,4 илјади), потврди за органолептички преглед (3,9 илјади), согласности за царинење на стока за општа употреба (2,4 илјади) и лекови и медицински помагала (2,2 илјади).

Во текот на првото тромесечие од 2016 година **просечното време за добивање на овие дозволи изнесуваше околу 3,6 часа**.

³ Електронскиот систем за издавање увозни и извозни дозволи и тарифни квоти - EXIM е достапен на Web страницата на Царинската управа од ноември 2008 година и оттогаш наваму масовно се користи од економските оператори (работата на EXIM е уредена со повеќе интерни акти на Царинската управа, како и со Уредба донесена од страна на Владата на Република Македонија).

⁴ Покрај овие 12, во постапката на издавање на дозволи преку системот индиректно се вклучени уште 2 државни органи.

БРОЈ НА УВОЗНИ И ИЗВОЗНИ ДОЗВОЛИ ИЗДАДЕНИ ПРЕКУ ЕХИМ								
Име на дозволата	2015				2016			
	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв Квартал	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв Квартал
Одобрение за увоз на ветеринарно медицински препарати	2	18	20	40	8	16	22	46
Документ за ветеринарна проверка на продукти за исхрана на животни при увоз	33	48	41	122	44	35	54	133
Ветеринарен влезен документ за живи животни	31	31	44	106	20	23	21	64
Ветеринарен влезен документ за производи од животинско потекло	1,006	1,019	1,180	3,205	927	1,038	1,191	3,156
Согласност пратката со храна, производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната да влезе на територијата на РМ	1,854	2,322	2,715	6,891	1,993	2,585	3,197	7,775
Одобрение за пренесување (трансфер) на оружје и муниција при увоз	8	18	6	32	2	7	3	12
Дозвола за извоз на прекурсори	14	8	18	40	9	8	15	32
Дозвола за извоз на опојни дроги и психотропни супстанции	43	29	55	127	21	34	46	101
Дозвола за увоз на прекурсори	23	19	24	66	18	18	22	58
Одобрение за увоз на лекови	253	357	332	942	265	305	337	907
Одобрение за увоз на медицински помагала	322	405	432	1,159	315	458	462	1,235
Одобрение за увоз на опасни и други видови на хемикалии	84	117	118	319	83	91	110	284
Дозвола за увоз на опојни дроги и психотропни супстанции	14	12	14	40	5	19	7	31
Дозвола за транспорт/транзит на опасни материи	95	106	103	304	88	113	132	333
Согласност за царинење на предмети за општа употреба	501	775	885	2,161	542	858	966	2,366
Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри	884	1,091	1,113	3,088	996	1,386	1,482	3,864
Уверение за извоз и изнесување на незаштитени културни добра	25	20	40	85	28	27	31	86
Други дозволи	135	140	215	490	124	193	279	596
Вкупно:	5,327	6,535	7,355	19,217	5,488	7,214	8,377	21,079

V.3 Обем на извршени работи

V.3.1. Царински и акцизни одобренија и лиценци

На крајот на март 2016 година, вкупно 320 компании имаа одобрение за вршење работи на **застапување во царински постапки**. На крајот на март 2016 година бројот на физички лица – иматели на лиценци за вршење работи на застапување во царински постапки изнесуваше 1,248, што е за 28 повеќе од издадените лиценци во истиот период во 2015 година.

- Најзастапен вид **царинска постапка со економски ефект** е увозот за облагородување, по што следи царинско складирање и извозот за облагородување. Имателите на ваков вид на одобренија во најголем процент припаѓаат на текстилната индустрија, по што следат иматели од областа на чевларската индустрија и металургијата. На крајот на март 2016 година **173 трговски друштва се иматели на одобренија за увоз за облагородување, 15 трговски друштва поседуваат одобренија за извоз за облагородување и 80 трговски друштва поседуваат одобренија за царинско складирање**. На крајот на март 2016 година издадени се **467 одобренија за еднократна примена**.
- На крајот на март 2016 година, активни се **222 одобренија за поедноставени царински постапки** од кои 50 одобренија за локално царинење при увоз, 78 одобренија за локално царинење при извоз, 63

одобренија за овластен примач во транзит, 29 одобренија за овластен испраќач и 2 одобренија за поедноставено декларирање.

- Заклучно со март 2016 година, важечки се **578 Задолжителни тарифни информации (ЗТИ)** кои ги издава Царинската управа по писмено барање од страна на правно или физичко лице за утврдување на тарифната ознака за одреден тип на стока, со цел да се утврдат царинските и другите давачки или примена на нетарифни мерки за планиран увоз или извоз. ЗТИ има важност од 3 години и придонесува за упростување и забрзување на царинските постапки во делот на тарифно распоредување на стоките, за зголемување на предвидливоста на царинското постапување на економските оператори, како и за еднообразна примена на Царинската тарифа и правилна наплата на царинските давачки.
- Во периодот јануари-март 2016 година издадени се 4 одобренија за одобрен извозник. Бројот на издадени одобренија за одобрен извозник заклучно со крајот на 2015 година изнесуваше 120. Овој број континуирано се зголемува во текот на 2016 година, односно се зголемува и листата на одобрени извозници иматели на ова одобрение, па така вкупниот број на издадени **одобренија за одобрен извозник** заклучно со март 2016 година изнесува 124, од кои 122 се активни. Со издавање на одобрението за одобрен извозник на имателот му се овозможува поедноставување на постапката за докажување на потеклото при извоз, односно му се овозможува да изготвува изјави во фактура со кои го докажува преференцијаното потекло без разлика на вредноста на стоката за која се однесува изјавата. Ова е особено важно доколку извозникот веќе поседува и одобрение за локално царинење и извозната постапка ја извршува надвор од царинските терминали и надвор од работното време.
- Вкупниот број на активни **одобренија за одложено плаќање** на крајот од март 2016 година изнесува 166.
- На крајот на март 2016 година, вкупниот број на активни **акцизни дозволи** по економски оператори изнесува **84**.
- На крајот на март 2016 година вкупниот број на активни **одобренија за акцизно повластено користење** по економски оператори изнесува **344**.

V.3.2 Преференцијално потекло на стоките

Република Македонија има склучено договори за слободна трговија со Турција, Украина и државите членки на ЕУ, ЕФТА и ЦЕФТА.

Во периодот јануари-март 2016 година реализираниот надворешен трговски промет за кој е користен доказ за преференцијално потекло изнесува 91,4

милијарди денари и е зголемен во однос на истиот период во 2015 година кога изнесувал 81,8 милијарди денари. Најголем дел од овој промет е остварен со земјите членки на ЕУ и изнесува 77,2 милијарди денари или 84,5%. Размената со земјите членки на ЦЕФТА во периодот јануари-март 2016 година изнесува 10,2 милијарди денари или 11,2% од вкупно остварениот промет со преференцијално потекло и е зголемена во однос на истиот период во 2015 година кога изнесувала 9,6 милијарди денари. Најголем процент од остварениот промет со преференцијално потекло со земјите членки на ЦЕФТА отпаѓа на трговската размена со Србија.

ВКУПНО КОРИСТЕЊЕ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА СЛОБОДНА ТРГОВИЈА (Во милијарди денари)																
Договорна страна	Увоз и извоз во 2015 година								Увоз и извоз во 2016 година							
	Јануари		Февруари		Март		Вкупно Прв квартал		Јануари		Февруари		Март		Вкупно Прв квартал	
	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%
ЕУ	21.1	86.4	21.9	84.1	26.0	82.7	69.0	84.3	19.6	86.3	28.7	85.8	28.9	82.1	77.2	84.5
ЕФТА	0.1	0.5	0.1	0.3	0.1	0.3	0.3	0.4	0.1	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3	0.3	0.3
ЦЕФТА	2.4	10.0	3.1	12.1	4.1	12.9	9.6	11.8	2.2	9.9	3.5	10.4	4.5	12.8	10.2	11.2
Албанија	0.7	0.2	0.9	0.2	0.3	1.0	0.7	0.9	0.8	0.2	0.7	0.2	0.3	1.0	0.8	0.8
Б и Х	1.7	0.5	1.8	0.4	0.6	2.0	1.5	1.8	1.5	0.6	1.7	0.3	0.6	1.8	1.5	1.7
Црна Гора	0.3	0.1	0.3	0.1	0.1	0.4	0.3	0.3	0.3	0.1	0.4	0.1	0.2	0.4	0.3	0.4
Косово	1.6	0.5	1.9	0.4	0.7	2.3	1.6	1.9	1.7	0.7	2.0	0.4	0.8	2.4	1.9	2.1
Србија	5.7	1.8	7.1	1.4	2.3	7.2	5.5	6.7	5.6	1.9	5.6	1.3	2.5	7.1	5.7	6.2
Молдавија	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Турција	0.8	3.1	0.9	3.4	1.2	4.0	2.9	3.5	0.8	3.5	1.2	3.5	1.7	4.7	3.6	4.0
Украина	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Вкупно	24.4	100.0	26.0	100.0	31.4	100.0	81.8	100.0	22.7	100.0	33.5	100.0	35.2	100.0	91.4	100.0

V.4 Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини

Во текот на првото тромесечие од 2016 година на граничните премини за патен сообраќај вкупно транзитирале над 197 илјади ТМВ, од кои околу 112 илјади полни, а околу 85 илјади празни ТМВ. Најголем промет е остварен на граничните премини со Грција и тоа околу 74 илјади ТМВ, односно околу 38%. Најголем промет по поединечни премини е остварен на ГП Табановце автопат со околу 28% од вкупниот промет. Во истиот период минатата година вкупно транзитирале околу 195 илјади ТМВ, од кои 117 илјади полни, а 78 илјади празни ТМВ.

ВКУПЕН ПРОМЕТ НА ТМВ ПО ГРАНИЧНИ ПРЕМИНИ (ВО ИЛЈАДИ)																						
Граничен премин			Косово			Србија			Бугарија				Грција				Албанија					
			Блаце	Лажинце	Вкупно	Табановце	Пелинце	Вкупно	Деве Баир	Делчево	Ново Село	Вкупно	Дојран	Богородица	Медитлија	Вкупно	Стене	Кафасан	Св.Наум	Блато	Вкупно	
2015	Јануари	Полни	1.8	0.0	1.8	11.7	0.0	11.7	1.0	1.0	1.3	3.3	1.3	14.3	0.3	15.9	0.0	2.8	0.0	0.0	2.9	
		Празни	3.7	0.2	3.8	3.1	0.0	3.1	1.3	1.3	1.8	4.3	1.3	9.5	0.6	11.4	0.1	1.8	0.0	0.1	2.1	
		Вкупно	5.4	0.2	5.6	14.7	0.0	14.7	2.3	2.3	3.1	7.6	2.6	23.8	0.9	27.2	0.1	4.6	0.0	0.2	4.9	
	Февруари	Полни	1.65	0.00	1.65	14.58	0.01	14.60	1.38	1.16	1.72	4.25	1.55	13.71	0.35	15.61	0.03	2.38	0.00	0.04	2.45	
		Празни	3.55	0.16	3.71	3.65	0.00	3.66	1.52	1.24	1.46	4.22	1.32	8.70	0.66	10.67	0.08	1.50	0.02	0.17	1.77	
		Вкупно	5.20	0.16	5.35	18.24	0.01	18.25	2.89	2.39	3.18	8.47	2.86	22.41	1.01	26.28	0.11	3.88	0.02	0.22	4.22	
	Март	Полни	2.66	0.00	2.66	15.14	0.00	15.15	1.76	1.12	1.88	4.76	1.61	15.33	0.41	17.35	0.02	2.92	0.00	0.06	2.99	
		Празни	4.81	0.27	5.08	4.20	0.01	4.20	1.50	1.36	1.63	4.48	1.72	10.35	0.84	12.92	0.12	2.29	0.03	0.17	2.60	
		Вкупно	7.47	0.27	7.74	19.34	0.01	19.35	3.26	2.48	3.50	9.24	3.34	25.68	1.25	30.27	0.14	5.21	0.03	0.22	5.60	
	Прв квартал	Полни	6.10	0.00	6.10	41.40	0.00	41.40	4.10	3.30	4.90	12.30	4.50	43.30	1.00	48.80	0.10	8.10	0.00	0.10	8.30	
		Празни	12.10	0.60	12.60	10.90	0.00	11.00	4.30	3.90	4.90	13.00	4.30	28.50	2.10	34.90	0.30	5.60	0.10	0.50	6.40	
		Вкупно	18.10	0.60	18.70	52.30	0.00	52.30	8.40	7.20	9.80	25.40	8.80	71.90	3.10	83.80	0.40	13.70	0.10	0.60	14.70	
2016	Јануари	Полни	1.2	0.0	1.2	12.1	0.0	12.1	1.7	1.0	1.2	3.9	4.1	6.1	0.6	10.8	0.0	1.9	0.0	0.0	1.9	
		Празни	2.9	0.2	3.2	3.8	0.0	3.8	1.5	1.3	1.9	4.7	1.5	6.3	0.8	8.6	0.1	1.3	0.0	0.2	1.5	
		Вкупно	4.1	0.2	4.4	15.9	0.0	15.9	3.1	2.4	3.1	8.6	5.6	12.4	1.4	19.4	0.1	3.1	0.0	0.2	3.4	
	Февруари	Полни	2.1	0.0	2.1	13.9	0.0	13.9	2.7	1.3	1.8	5.8	4.6	8.4	0.8	13.7	0.0	2.5	0.0	0.0	2.6	
		Празни	4.8	0.3	5.1	4.6	0.0	4.6	2.2	1.4	2.3	5.9	2.2	8.4	0.8	11.4	0.1	1.7	0.0	0.2	2.1	
		Вкупно	6.9	0.3	7.2	18.5	0.0	18.5	4.9	2.7	4.1	11.7	6.7	16.7	1.6	25.1	0.1	4.2	0.0	0.3	4.7	
	Март	Полни	3.0	0.0	3.0	15.5	0.0	15.5	2.7	1.3	1.6	5.7	5.5	10.2	1.1	16.8	0.1	3.5	0.0	0.0	3.6	
		Празни	6.2	0.6	6.9	5.3	0.0	5.4	2.0	1.5	2.1	5.6	2.3	8.5	2.1	12.9	0.1	2.7	0.0	0.3	3.1	
		Вкупно	9.3	0.6	9.9	20.8	0.0	20.8	4.7	2.8	3.7	11.3	7.9	18.7	3.2	29.8	0.2	6.1	0.0	0.3	6.6	
	Прв квартал	Полни	6.3	0.0	6.3	41.5	0.0	41.5	7.0	3.7	4.6	15.3	14.2	24.7	2.5	41.4	0.1	7.8	0.0	0.1	8.1	
		Празни	14.0	1.1	15.1	13.8	0.0	13.8	5.7	4.2	6.3	16.2	6.0	23.1	3.7	32.9	0.3	5.7	0.1	0.6	6.6	
		Вкупно	20.3	1.1	21.4	55.3	0.0	55.3	12.7	7.9	10.9	31.5	20.2	47.8	6.2	74.3	0.4	13.5	0.1	0.7	14.7	

V.5 Обработени царински декларации

Во првото тромесечие од 2016 година обработени се 219,5 илјади царински декларации од кои најголемиот дел се однесуваат на увоз (околу 43%) и транзит (околу 34%), по кои следи извозот (околу 20%) и потворниот извоз (околу 3% од вкупно обработените декларации). Учеството на поедноставените постапки во вкупните извозни и увозни постапки изнесува 24,33%. Притоа, поедноставените постапки во извозот учествуваат со 43,18%, а во увозот со 15,68%.

Во првото тромесечие од 2016 година обработени се 219,5 илјади царински декларации од кои најголемиот дел се однесуваат на увоз (околу 43%) и транзит (околу 34%), по кои следи извозот (околу 23%) од вкупно обработените декларации). Учеството на поедноставените постапки во вкупните извозни и увозни постапки изнесува 24,33%. Притоа, поедноставените постапки во извозот учествуваат со 43,18%, а во увозот со 15,68%.

БРОЈ НА РЕАЛИЗИРАНИ ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ ВО 2016 ГОДИНА (Во илјади)								
Вид на царинска постапка	2015				2016			
	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв квартал	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв квартал
Транзитна	23.8	25.7	30.0	79.5	20.4	25.9	28.5	74.8
Извоз	10.2	11.9	14.8	36.9	11.1	14.6	17.7	43.3
Редовен извоз	5.7	6.9	8.6	21.2	6.3	7.9	9.8	24.0
Поедноставена постапка при извоз	4.3	4.8	5.9	15.0	4.6	6.5	7.6	18.7
Привремен извоз	0.2	0.2	0.2	0.6	0.2	0.3	0.3	0.8
Увоз	24.5	30.0	38.2	92.7	22.4	32.5	39.5	94.4
Редовен увоз	15.2	20.6	25.0	60.8	16.8	25.2	30.6	72.6
Поедноставена постапка при увоз	7.0	7.0	10.4	24.4	3.6	4.9	6.2	14.8
Царинско складирање	0.5	0.6	0.7	1.8	0.5	0.6	0.7	1.8
Привремен увоз	1.6	1.6	1.7	4.9	1.3	1.7	1.8	4.8
Увоз на привремено извезена стока	0.2	0.2	0.3	0.7	0.2	0.2	0.2	0.6
Повторен извоз	1.9	2.1	2.2	6.2	2.0	2.2	2.7	7.0
Вкупно	60.4	69.7	85.2	215.3	55.9	75.2	88.4	219.5

Во првото тромесечие од 2016 година вообичаено доминираше патниот сообраќај со околу 95,74% од вкупно обработените царински декларации. Железничкиот сообраќај учествуваше со 0,32%, а авио-сообраќајот со 3,65%.

ОБРАБОТЕНИ ДЕКЛАРАЦИИ СПОРЕД ВИД НА ТРАНСПОРТ (во илјади)								
Вид на транспорт			Патен	Железнички	Авионски	Поштенски	Друг	Вкупно
2015	Јануари	Увоз	23.70	0.20	1.10	0.10	0.00	25.10
		Извоз	11.10	0.00	0.90	0.00	0.00	12.10
		Транзит	19.00	4.80	0.00	0.00	0.00	23.80
		Вкупно	53.80	5.00	2.00	0.20	0.10	61.10
	Февруари	Увоз	29.10	0.20	1.30	0.10	0.10	30.80
		Извоз	12.80	0.10	1.00	0.00	0.00	13.97
		Транзит	21.60	4.10	0.00	0.00	0.00	25.70
		Вкупно	63.50	4.40	2.30	0.20	0.10	70.50
	Март	Увоз	37.10	0.30	1.40	0.20	0.10	38.90
		Извоз	15.60	0.10	1.20	0.00	0.00	16.90
		Транзит	25.70	4.40	0.00	0.00	0.00	30.04
		Вкупно	78.40	4.70	2.50	0.20	0.10	85.88
	Вкупно Прв квартал	Увоз	89.90	0.70	3.80	0.40	0.20	94.80
		Извоз	39.50	0.20	3.10	0.00	0.00	42.97
		Транзит	66.30	13.30	0.00	0.00	0.00	79.54
		Вкупно	195.70	14.10	6.80	0.60	0.30	217.48
2016	Јануари	Увоз	22.00	0.10	1.00	0.10	0.00	23.30
		Извоз	11.90	0.10	1.10	0.00	0.00	13.10
		Транзит	20.40	0.00	0.00	0.00	0.00	20.40
		Вкупно	54.20	0.20	2.10	0.10	0.10	56.80
	Февруари	Увоз	31.90	0.20	1.40	0.20	0.00	33.60
		Извоз	15.40	0.00	1.50	0.00	0.00	16.91
		Транзит	25.90	0.00	0.00	0.00	0.00	25.90
		Вкупно	73.10	0.30	2.80	0.20	0.10	76.40
	Март	Увоз	37.70	0.30	1.50	0.20	0.00	39.70
		Извоз	18.50	0.00	1.60	0.00	0.00	20.17
		Транзит	28.50	0.00	0.00	0.00	0.00	28.55
		Вкупно	84.80	0.30	3.00	0.20	0.10	88.40
	Вкупно Прв квартал	Увоз	91.60	0.60	3.90	0.50	0.00	96.60
		Извоз	45.80	0.10	4.20	0.00	0.00	50.18
		Транзит	74.80	0.00	0.00	0.00	0.00	74.85
		Вкупно	212.20	0.70	8.10	0.50	0.00	221.63

Во првото тромесечие од 2016 година најголем дел од вкупниот број на декларации се обработени во Царинарница Скопје и тоа 34,9%. Во Царинарница Гевгелија обработени се 25% од вкупниот број на декларации, а во Царинарница Куманово обработени се 24,2% од вкупниот број на декларации. Останатите 15,9% се обработени во Царинарница Штип со 8,2% и Царинарница Битола со 7,7%.

ВКУПНО ОБРАБОТЕНИ ЦАРИНСКИ ДЕКЛАРАЦИИ ВО 2016 ГОДИНА ПО ЦАРИНСКИ ИСПОСТАВИ (ВО ИЛЈАДИ)																
Царинска испостава	2015								2016							
	Јануари		Февруари		Март		Прв квартал		Јануари		Февруари		Март		Прв квартал	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Царинарница Скопје	17.8	29.1	23.2	33.0	28.2	32.8	69.2	31.8	18.7	33.0	26.6	35.0	32.2	36.0	77.5	34.9
1 Ци Скопје 1	5.2	8.6	7.2	10.2	9.0	10.4	21.4	9.8	5.4	9.5	8.1	10.7	9.6	10.8	23.1	10.4
2 Ци Скопје 2	4.3	7.0	5.8	8.2	6.9	8.0	16.9	7.8	4.8	8.5	7.0	9.2	8.2	9.2	20.0	9.0
3 Ци Скопје 3	2.4	3.9	2.8	4.0	3.3	3.9	8.5	3.9	2.2	3.8	3.0	3.9	3.7	4.1	8.9	4.0
4 Ци Скопје 4	0.6	1.0	1.1	1.6	1.2	1.4	2.9	1.3	1.2	2.1	1.7	2.2	2.1	2.4	5.0	2.3
5 Ци Слободна зона Скопје	1.1	1.9	1.4	2.0	1.5	1.7	4.0	1.9	1.1	1.9	1.4	1.8	1.5	1.7	4.0	1.8
6 Ци Пошта Скопје	0.2	0.4	0.2	0.3	0.3	0.4	0.7	0.3	0.2	0.4	0.2	0.3	0.3	0.3	0.7	0.3
7 Ци Аеродром Скопје	2.0	3.3	2.3	3.3	2.6	3.0	6.9	3.2	2.2	3.8	2.8	3.7	3.0	3.4	8.0	3.6
8 Ци Блаце	1.3	2.2	1.5	2.1	2.0	2.3	4.8	2.2	1.2	2.1	1.5	2.0	2.5	2.9	5.2	2.3
9 Ци Тетово	0.6	1.0	0.7	1.0	1.4	1.7	2.8	1.3	0.5	0.9	0.8	1.1	1.1	1.2	2.4	1.1
Царинарница Куманово	14.2	23.2	17.4	24.7	20.6	23.9	52.2	24.0	14.1	24.8	18.7	24.6	21.0	23.5	53.8	24.2
10 Ци Куманово	1.9	3.1	2.4	3.4	2.9	3.4	7.2	3.3	2.0	3.6	2.7	3.6	3.1	3.5	7.9	3.5
11 Ци Табановце Автопат	8.2	13.5	10.1	14.3	12.5	14.5	30.8	14.2	10.2	18.0	13.1	17.2	14.7	16.4	38.0	17.1
12 Ци ЖС Табановце	2.3	3.7	2.6	3.7	2.8	3.2	7.6	3.5		0.0		0.0		0.0	0.0	0.0
13 Ци Деве Баир	1.8	2.9	2.2	3.1	2.4	2.8	6.4	2.9	1.8	3.2	3.0	3.9	3.2	3.6	8.1	3.6
Царинарница Штип	4.9	8.0	5.8	8.2	6.3	7.3	17.0	7.8	4.8	8.5	6.3	8.3	7.1	7.9	18.2	8.2
14 Ци Штип	3.4	5.6	3.9	5.5	4.2	4.9	11.5	5.3	3.2	5.7	4.2	5.5	4.8	5.4	12.2	5.5
15 Ци Делчево	1.2	2.0	1.4	2.0	1.6	1.9	4.2	1.9	1.2	2.2	1.5	2.0	1.6	1.8	4.4	2.0
16 Ци Велес	0.2	0.4	0.4	0.6	0.5	0.6	1.1	0.5	0.4	0.7	0.5	0.7	0.6	0.7	1.5	0.7
Царинарница Гевгелија	20.6	33.7	19.4	27.6	25.0	29.1	65.0	29.9	14.9	26.2	18.4	24.2	22.2	24.8	55.5	25.0
17 Ци Богородица	6.2	10.2	5.7	8.1	7.1	8.2	19.0	8.7	5.9	10.4	6.6	8.7	5.6	6.3	18.1	8.1
18 Ци Гевгелија	4.8	7.9	3.9	5.5	4.1	4.8	12.8	5.9	2.3	4.1	3.1	4.1	5.2	5.8	10.6	4.8
19 Ци Кавадарци	6.5	10.6	6.0	8.5	9.2	10.7	21.7	10.0	2.9	5.1	3.8	5.0	5.1	5.7	11.8	5.3
20 Ци Струмица	0.5	0.7	0.5	0.7	0.7	0.9	1.7	0.8	0.6	1.1	0.9	1.2	1.5	1.6	3.0	1.4
21 Ци Ново Село	0.9	1.4	1.1	1.6	1.2	1.4	3.2	1.5	0.8	1.4	1.4	1.8	1.5	1.7	3.7	1.7
22 Ци Дојран	1.8	2.9	2.1	3.0	2.6	3.1	6.5	3.0	2.3	4.0	2.6	3.4	3.3	3.7	8.2	3.7
Царинарница Битола	3.6	5.9	4.7	6.7	5.9	6.9	14.2	6.5	4.3	7.6	5.9	7.8	6.9	7.8	17.1	7.7
23 Ци Битола	0.9	1.4	1.1	1.6	1.3	1.5	3.3	1.5	1.1	1.9	1.5	2.0	1.6	1.7	4.2	1.9
24 Ци Мецитлија	0.8	1.3	0.9	1.3	1.1	1.3	2.8	1.3	1.0	1.8	1.2	1.6	1.4	1.5	3.6	1.6
25 Ци Прилеп	0.6	1.0	0.9	1.3	0.9	1.1	2.4	1.1	0.6	1.1	1.0	1.3	1.2	1.3	2.8	1.2
26 Ци Охрид	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.4	0.2	0.1	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3	0.6	0.3
27 Ци Охрид Аеродром	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
28 Ци Струга	0.5	0.8	0.7	1.0	0.9	1.1	2.1	1.0	0.5	0.8	0.8	1.1	0.9	1.0	2.2	1.0
29 Ци Кафасан	0.7	1.2	1.0	1.4	1.5	1.7	3.2	1.5	0.9	1.6	1.2	1.6	1.7	1.9	3.8	1.7
30 Ци Блато	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Вкупно	61.1	100.0	70.4	100.0	86.0	100.0	217.5	100.0	56.8	100.0	76.0	100.0	89.4	100.0	222.2	100.0

V.6 Наплатени приходи

Во првото тромесечие од 2016 година износот на **вкупно наплатените нето буџетски приходи при увоз/извоз и внатрешен промет** изнесува 15.675 милиони денари. Овој износ е за 6,37% повисок од наплатените 14.736 милиони денари приход во истиот период 2015 година и тоа поодделно:

(во милиони денари)

Вид на приход	Јануари		Февруари		Март		Вкупно Прв квартал	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Царина	312	250	402	344	438	372	1.152	966
ДДВ	2.214	2.159	3.192	2.869	3.735	3.306	9.141	8.335
Акцизи	1.653	1.476	1.635	1.927	1.937	1.891	5.225	5.294
Надоместоци	42	40	58	51	57	50	157	142
Вкупно	4.221	3.925	5.287	5.191	6.167	5.619	15.675	14.736

V.6.1 Царина

Во периодот **јануари-март 2016 година** се наплатени вкупно 1.152 милиони денари што е за 19,28% повеќе во однос на наплатените приходи по основа на царина и други царински давачки истиот период 2015 година, кога се наплатени вкупно 966 милиони денари.

V.6.2 ДДВ

Наплатените приходи по основа на **ДДВ** при увоз во периодот **јануари-март 2016 година** изнесуваат 9.141 милиони денари што е за 9,68% повеќе во однос на наплатените приходи по основа на ДДВ во истиот период во 2015 година кога се наплатени вкупно 8.335 милиони денари.

V.6.3 Акцизи

Наплатените приходи од акцизи во внатрешен промет и увоз во периодот **јануари-март 2016 година** изнесуваат 5.225 милиони денари. Овој износ е за 1,31% понизок од наплатените приходи по основа на акцизи во истиот период 2015 година, кога се наплатени вкупно 5.295 милиони денари.

V.6.4. Надоместоци

Наплатените приходи од надоместоци при увоз во периодот **јануари-март 2016 година** изнесуваат 157 милиони денари. Овој износ е за 10,39% повисок од наплатените приходи по основа на надоместоци во истиот период 2015 година, кога се наплатени вкупно 142 милиони денари.

VI. КОНТРОЛА НА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ

Царинската управа спроведува контрола на примената на законите од аспект на наплатата на буџетските приходи, спречување на нелегална трговија и нелојална конкуренција, спречување трговија со забранета стока и финансирање тероризам, заштита на животот и здравјето на луѓето, како и заштита на животната средина и културното наследство.

VI.1 Основи

Во периодот јануари-март 2016 година Царинската управа продолжи да ги унапредува системите за анализа на ризик, за царинско разузнавање, за контрола на трговските друштва, истраги и работа на специјалните единици.

Комитетот за контрола и безбедност во периодот јануари-март 2016 година одржа 3 седници на кои беа разгледани статусот на реализација на задолженијата и препораките дадени од страна на комитетот и беа усвоени тромесечниот и годишниот извештај. Комитетот даде препораки меѓусебната соработка помеѓу вработените во царинската управа и Министерството за внатрешни работи да се спроведува исклучиво согласно процедурите пропишани во „Протоколот за спроведување на меморандумот за разбирање помеѓу Министерство за внатрешни работи – Биро за јавна безбедност и Министерство за финансии – Царинска управа на Република Македонија”, управниците на царинарниците да одржуваат редовни работни состаноци со регионалните началници на гранична полиција и сите раководители на организационите единици при царинарниците во состав на Царинската управа редовно да одржуваат состаноци со раководителите на другите гранични органи со цел да придонесат за унапредување и зајакнување на меѓуинституционалната соработка.

VI.2 Унапредување на административниот капацитет

Во текот на првото тромесечие од 2016 година во Царинската управа се донесоа следните упатства:

- **Упатство за поставување и следење на минимални квантитативни цели за спречување нелегална трговија и за олеснување на трговијата** – овие годишни цели ги донесува директорот на Царинската управа за секоја царинска испостава посебно, за Одделението за оперативни работи,

Одделението за истраги, Одделението за контрола на трговски друштва и за Службите за надзор на иматели на одобренија.

- **Упатство за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност** – со кое се уредува координацијата на активностите во Царинската управа и комуникацијата со странски служби за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност да ја вршат единствено вработените во Одделението за истраги при Секторот за контрола и истраги.
- **Процедура за постапување при претрес на дом и други простории** – чија примена треба да обезбеди законито, ефикасно и правично постапување на инспекторите од Одделението за истраги при претрес на дом или други простории, заради пронаоѓање на лица кои се бараат заради приведување, пронаоѓање на траги на кривично дело или предмети важни за кривичната постапка.
- **Процедура за вршење царинска или надворешна контрола на трговски друштва** – која е наменета за царинските службеници од Одделението за контрола на трговски друштва (ОКТД) и за други царински службеници во Царинската управа кои заеднички со ОКТД учествуваат во процесот на вршење царинска или надворешна контрола во трговски друштва.
- **Упатство за евидентирање на податоци за предмети од извршена царинска контрола на трговски друштва во електронскиот систем за управување со документација еДМС** – со кое се уредува начинот на водење на електронска евиденција, надлежноста и одговорноста на царинските службеници за евиденција на податоци на предмети за извршени царински или надворешни контроли во системот за управување со документација еДМС.
- **Стратегија за спречување на неовластена трговија со наркотични средства, средства кои го загрозуваат здравјето на луѓето 2016-2020 година.**
- **Акционен план за спроведување на стратегијата за спречување на неовластена трговија со наркотични средства, средства кои го загрозуваат здравјето на луѓето 2016-2020 година.**
- **Стратегија за заштита на правата од интелектуална сопственост 2016-2018 година** – со што се определуваат мисијата, визијата, стратешките приоритети и цели на Царинската управа за остварување на приоритетите во заштита на правата од интелектуална сопственост со одредување на приоритети.

- **Акционен план за 2016 година за спроведување на стратегијата за заштита на правата од интелектуална сопственост за период 2016-2018 година.**
- **Стратегија за спречување на нелегално производство, промет и шверц на тутун и тутунски производи 2016-2018 година** – со што се определуваат мисијата, визијата, стратешките приоритети и цели на Царинската управа за остварување на приоритетите и целите за превентивното делување за спречување на нелегално работење со тутун и тутунски производи.
- **Акционен план за 2016 година за спроведување на стратегијата за спречување на нелегалното производство, промет и шверц на тутун и тутунски производи за 2016-2018 година.**

VI.3 Управување со ризици

Управувањето со ризици претставува основно средство за спроведување на царинска контрола со цел поблиско профилирање и селектирање на таргетите, без непотребно одолговлекување и оптоварување на легалната трговија, поради што оваа област е предмет на перманентно уредување и унапредување од страна на Царинската управа.

Комитетот за управување со ризик е советодавна тело на директорот на Царинската управа во поглед на предлагање на неопходните тактички одлуки за исполнување на основните стратешки цели за управувањето со ризици, согласно донесената Процедура за управување со ризик на Царинската управа. Во текот на првото тромесечие од 2016 година беше посветено големо внимание на реализацијата на заклучоците донесени на одржаните состаноци и континуирано следење на активностите во врска со управувањето со ризици. Комитетот го финализира **Регистарот на ризици** во кој се инкорпорирани податоците од поединечните Матрици за оценка на ризиците на сите организациони единици. Изготвен е и усвоен **„Акционен план за реализација на Стратегијата за управување со ризик за период 2015-2017 година“** со широк спектар на области кои се однесуваат на повеќе сегменти од царинското работење.

Во врска со реализацијата на Проектот **„Унапредување на системот за селективни контроли базирани врз анализа на ризик“** на Владата на Република Македонија, Одделението за управување со ризици направи редуцирања на параметрите во модулот за селективност и процентот на селекција на царински декларации по случаен избор, како и параметрите за очекувана селекција во модулот за селективност. Со тоа е намален процентот на декларации кои се доделени на „црвен“ канал (физички преглед), односно се достигнати планираните 10%. Намален е и процентот на декларации кои се доделени на „жолт“ канал

(документарен преглед) од 35% на 18%, со што е исполнет предвидениот процент од 20%.

Заради изнаоѓање на оптимално решение за **интегрирање на базата на заплени со СИМ (Систем за информирање на менаџмент)**, вклучувајќи ги и внатрешните царински испостави и олеснување на постапката, Одделението за управување со ризици изготви Предлог проектен документ кој е разгледан од Секторот за информатички и комуникациски технологии и се отпочнати соодветни активности за негова реализација со цел податоците од реализираните заплени да се внесуваат на едно место и истите да генерираат соодветните извештаи.

VI.4 Царинска и друга контрола

VI.4.1 Физичка царинска контрола

Физичката царинска контрола опфаќа контрола на законитоста на влез, излез и транзит на стока и патници во царинското подрачје на Република Македонија и декларирањето на видот и количината на стоката за нејзино царинење.

Со примена на системот за анализа на ризик, во текот на првото тромесечие од 2016 година, во соработка со други државни институции надлежни за контрола на примената на законите, како и врз основа на непосредна проценка на царинските службеници, физичката царинска контрола, која се реализираше со користење на разновидна опрема донирана од ЕУ и опрема донирана преку Програмата EXBS на Амбасадада на САД во Скопје, резултираше со 168 успешни наоди, при што беа опфатени стоки по 200 критериуми, меѓу кои поинтересни се подолу прикажаните заплени и привремено задржани стоки.

РЕЗУЛТАТИ ОД ЦАРИНСКА ФИЗИЧКА КОНТРОЛА ВО 2015 И 2016 ГОДИНА																	
Вид на наод	Единица мерка	2015								2016							
		Јануари		Февруари		Март		Прв квартал		Јануари		Февруари		Март		Прв квартал	
		критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина
Спречување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори	Кг	4	1.31	1	0.19	2	16.81	7	18.31	1	0.002	4	4.522	5	0.06	10	4.59
Спречување нелегална трговија со оружје и распрскувачки материји и предмет	Парче	2	126	1	30	1	28	4	184	3	328	2	201	0	0	5	529
Заштита на културното наследство	Парче	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Спречување на нелегална трговија со живи животни	Парче	1	2	0	0	1	8	2	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Спречување илегална имиграција	Лица	6	27	2	6	8	165	16	198	8	78	2	4	7	139	17	221
Спречување недоволно пренесување на готови пари и хартии од вредност (илјади евра)	Евра	5	109	8	114	9	107	22	330	7	50	9	67	5	19	21	136
Спречување неовластено тргување со лекови и медицински помагала	Парче	0	0	3	225	2	4975	5	5200	1	4512	3	338	0	0	4	4,850
Спречување неовластена трговија со прехранбени производи	Кг	5	2940	3	3600			8	6540	1		4	33	3	839	8	872
	литри		313		26	2	130	2	469		167		148		131	0	446
Спречување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи (илјади парчиња)	Парче	4	36	2	13	12	82	18	131	8	29	7	37	6	21	21	87
Спречување забранета употреба на екстра лесно гориво	Кг						46.50	0	46.50		24		1750		90.00	0	1,864
Спречување нелегална трговија со облека, модни дотатоци, текстилни производи, репроматеријали	Парче	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Кг	4	4282	13	1342	23	3330	40	8954	5	3531	9	2824	10	2804	24	9,159
	ролни				201			0	201				1464		28	0	1,492
	m				2630		8570	0	11200		589		1559		152	0	152
Спречување нелегална трговија со бижутерија, галантерија и предмети и накит од благородни метали	Парче	2	4056	4	1800	14	766	20	6622	1	402	3	38	2	49.00	6	489
	Кг		0.227		2			0	2.23				30		8.61	0	39
Спречување нелегална трговија со козметика, парфери, средства за хигиена и сл.	Парче	1	5184	2	43	4	933	7	6160	3	316	0	0	0	0	3	316
Спречување нелегална трговија со други видови стоки	Парче	16	7195	35	9640	30	5767	81	22602	24	17275	15	8571	42	2507	81	28,353
	m							0	0		14					0	14
	Кг		246		3072			0	3318		200		15			0	215
	литри		21				9	0	30							0	0
ВКУПНО КРИТЕРИУМ		50		74		109		233		62		58		80		200	

Според бројот на акции и количината на привремено задржани и заплениети предмети, евидентно е дека и покрај интензивните акции и резултати од акциите за спречување нелегална трговија со наркотички дроги, нелегалната трговија се манифестира со обиди за шверц и криумчарење на мали пратки на производи за широка потрошувачка што сеуште подлежат на увозни давачки.

Спречување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори

Во првото тромесечие од 2016 година спречени се 10 обиди на шверц на наркотични дроги со вкупна тежина од околу 4,6 килограми (4,505 килограми хероин, 60 милилитри масло со канабис, 55 семки на канабис и 26 грама марихуана).

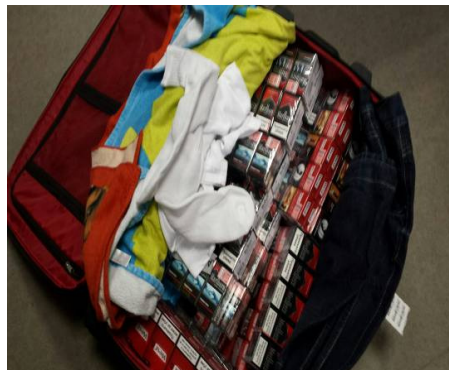
На граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при влез во државата заплениети се околу 4.505 грама хероин.

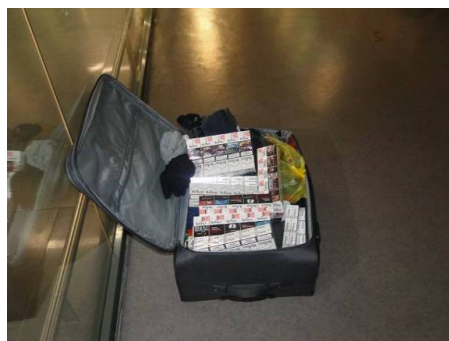
Спречување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи

Во првото тромесечие од 2016 година спречени се 21 обиди на шверц на околу 87 илјада парчиња цигари и 1.864 килограми тутун.

На граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при излез од државата откриени се непријавени 6.900 парчиња цигари.

На граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при излез од државата откриени се непријавени 8.000 парчиња цигари.

Спречување нелегален пренос на готови пари и хартии од вредност

Во првото тромесечие од 2016 година спречени се 21 обид на шверц на готови пари и тоа: 134.490 евра и 2.940 американски долари.

На граничниот премин Табановце при излез од државата откриени се и одземени 10.000 евра.

На граничниот премин Аеродром „Александар Велики“ Скопје при излез од државата откриени се и одземени 12.950 евра.

Спречување нелегална трговија со лекови и медицински помагала

Во првото тромесечие од 2016 година спречени се 4 обиди на шверц на околу 4.850 парчиња разни видови на лекови, медицински материјали и помагала.

На граничниот премин Деве Баир при влез во државата откриени се 4.512 парчиња разни видови лекови.

Спречување нелегална трговија со облека, модни додатоци, текстилни производи, репроматеријали

Во првото тромесечие од 2016 година беа спречени 24 обиди на шверц на 9.159 парчиња текстил, како и 152 ролни, 1.492 килограми и 2.148 метри репроматеријали.

При детална контрола на возило при влез на Граничниот премин Блаце се пронајдени и привремено задржани 58 парчиња женски фармерки.

При детална контрола на возило при влез на Граничниот премин Деве Баир се пронајдени и привремено задржани 86 парчиња женски и машки капи.

Спечување нелегална трговија со други видови стока

Во првото тромесечие од 2016 година спречени се 81 обид шверц на разна стока (28.350 парчиња, 215 килограми и 14 метри)

На граничниот премин Блаце при влез во државата биле откриени непријавени 6.000 парчиња нивелатори за плочки.

На граничниот премин Блаце при влез во државата биле откриени непријавени 343 парчиња различни авто делови.

Контрола на акцизни стоки во внатрешен промет

Во текот на првото тромесечие од 2016 година Царинската управа, согласно своите надлежности кои што произлегуваат од Законот за акцизите, заедно со Управата за јавни приходи, согласно нејзините надлежности кои што произлегуваат од Законот за регистрирање на готовински плаќања, изврши контрола на обележување и употреба на контролни марки – бандероли во малопродажните и угостителски објекти кои вршат промет со акцизни добра. При контролата во повеќе објекти (кафе барови, ресторани, маркети, пазари и продавници) во повеќе градови ширум државата во 4 случаи откриена е незаконска продажба на алкохолни пијалоци и тутун.

Контрола на управувањето со странски возила и јавен превоз

Поради непочитување на прописите за управување со странски моторни возила во Република Македонија, во првото тромесечие од 2016 година, Царинската управа привремено задржа 37 моторни возила, од кои 27 патнички моторни возила, 1 товарно моторно возило, 8 моторцикли и 1 мотокултиватор.

Во истиот период во 2015 година Царинската управа привремено задржала 52 моторни возила, од кои 44 патнички моторни возила, 7 моторцикли и 1 мопед.

Царинската управа самостојно и во соработка со Државниот инспекторат за транспорт, во првото тромесечие од 2016 година откри 6 случаи на непочитување на прописите во меѓународниот превоз на патници и стоки и изречени се 3 превентивни мерки. Во истиот период во 2015 година биле откриени 2 случаи на непочитување на прописите во меѓународниот превоз на патници и стоки и било издадено 1 решение за отстранување на констатирани недостатоци.

VI.4.2 Документарна царинска контрола

Документарната царинска контрола представува контрола на соодветноста на царинските и други документи за царинско постапување согласно регулативата. Оваа контрола се врши при увоз, извоз, транзит и привремен увоз на правни лица и нивните управители, но се однесува и на физички лица, без оглед дали станува збор за резиденти или за нерезиденти.

Врз основа на непосредна документарна царинска контрола, во текот на првото тромесечие од 2016 година, во 8.427 случаи се откриени несоодветни документи за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика, од кои 8.071 случаи се однесуваат на невалидни, фалсификувани и други несоодветни документи со цел прикажување пониска царинска вредност за пресметка на увозни давачки, 126 случаи на невалидни сертификати за преференцијално потекло на стоките со цел избегнување плаќање на увозни давачки, 198 случаи на несоодветно распоредување во тарифни ознаки со помали увозни давачки и 32 случаи на презентирање други видови несоодветни документи за избегнување плаќање на увозни давачки или мерки на трговската политика.

РЕЗУЛТАТИ ОД ДОКУМЕНТАРНА ЦАРИНСКА КОНТРОЛА ВО 2015-2016 ГОДИНА								
Вид на документ			Фактури (понишка вредност)	Сертификати за преференцијално потекло	Несоодветно тарифно распоредување на стоката	Други документи за пресметка на увозни давачки	Други видови невалидни документи	Вкупно
2015	Јануари	Невалидни	819	40	34	1	1	895
		Фалсификат	0	0	0	11	0	11
		Други	512	5	8	2	0	527
		Вкупно	1331	45	42	14	1	1433
	Фебруари	Невалидни	913	60	47	7	1	1,028
		Фалсификат	0	1	0	1	0	2
		Други	760	23	15	0	0	798
		Вкупно	1,673	84	62	8	1	1,828
	Март	Невалидни	1,237	51	62	7	0	1,357
		Фалсификат	0	0	0	1	0	1
		Други	1,266	10	14	0	0	1,290
		Вкупно	2,503	61	76	8	0	2,648
	Прв квартал	Невалидни	2,969	151	143	15	2	3,280
		Фалсификат	0	1	0	13	0	14
		Други	2,538	38	37	2	0	2,615
		Вкупно	5,507	190	180	30	2	5,909
2016	Јануари	Невалидни	774	27	44	26	0	871
		Фалсификат	0	0	3	0	0	3
		Други	1081	4	11	0	0	1096
		Вкупно	1855	31	58	26	0	1970
	Фебруари	Невалидни	1425	37	52	1	0	1515
		Фалсификат	0	0	0	0	0	0
		Други	1503	10	18	0	0	1531
		Вкупно	2928	47	70	1	0	3046
	Март	Невалидни	1591	40	49	4	1	1685
		Фалсификат	0	0	0	0	0	0
		Други	1697	8	21	0	0	1726
		Вкупно	3288	48	70	4	1	3411
	Прв квартал	Невалидни	3790	104	145	31	1	4071
		Фалсификат	0	0	3	0	0	3
		Други	4281	22	50	0	0	4353
		Вкупно	8071	126	198	31	1	8427

Најголем број од невалидните и фалсификувани документи за царинска вредност се однесуваат на употребувани ПМВ, сончоглед, детски ќебиња, употребувано патничко моторно возило, прекривачи за маси, лед дисплеи, контролер, лед табли, сет каиши, цус од алоевера и сл.

Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи, увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 185 милиони денари на име увозни давачки.

Врз основа на непосредна документарна царинска контрола, во истиот период во 2015 година, во над 5.900 случаи се откриени несоодветни документи за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика. Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи, увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 184,3 милиони денари на име увозни давачки.

VI.4.3 Пријавени девизи

На граничните премини во Република Македонија, во првото тромесечие од 2016 година вкупно се пријавени девизни средства во противредност на 2.473.405 евра, сите на влез во Република Македонија.

Во вкупно пријавените девизни средства има 2.126.979 евра, 300.300 швајцарски франци, 71.750 американски долари, 240.000 норвешки круни, 27.135 германски марки и 5.188 австриски шилинзи.

Во однос на царинските испостави, најмногу девизни средства се пријавени на ЦИ Блаце (противредност на 640.169 евра или 25,88% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Богородица (противредност на 548.149 евра или 22,16% од вкупно пријавените девизни средства), ЦИ Аеродром „Александар Велики“ Скопје (противредност на 539.436 евра или 21,81% од вкупно пријавените девизни средства) и ЦИ Табановце автопат (противредност на 446.700 евра или 18,06% од вкупно пријавените девизни средства).

Во првото тромесечие од 2016 година пријавени се за 37,68% помалку девизни средства во однос на истиот период во 2015 година.

VI.4.4 Царинска лабораторија

Во првото тромесечие од 2016 година, во Царинската лабораторија за анализа се примени 150 мостри. Најголем дел од мострите се однесуваат на производи од нафта и нафтени деривати, производи на прехранбена индустрија, производи од индустрија за кожа и други производи од хемиска индустрија.

Притоа, од вкупно примените 150 мостри во првото тромесечие од 2016 година, како и од мострите примени во претходните месеци од 2015 година, а кои се завршени заклучно со 31 март 2016 година, во 33 случаи (22% од сите случаи) е констатирано дека стоката била распоредена во несоодветна тарифна ознака, од кои кај 15 случаи промената е извршена врз основа на хемиска анализа, а кај останатите 18 случаи промената е извршена врз основа на техничка документација.

Во 7 случаи врз основа на лабораториска анализа е констатирано непочитување на мерките на трговска политика.

Несоодветното тарифно распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска царинска стапка или без царинска стапка, како и стапка на ДДВ, како и со цел избегнување на забрани и ограничувања за увоз на стока, утврдени со мерките на трговската политика.

Во првиот квартал од 2015 година во лабораторијата биле примени 169 мостри, од кои најголем дел се однесувале на производи од нафта и нафтени деривати, производи од прехранбена индустрија и други производи од хемиска индустрија. Притоа во 33 случаи (19,5% од сите случаи), од кои 23 врз основа на анализа на техничка документација и 10 врз основа на лабораториска анализа, е констатирано дека стоката била распоредена во несоодветна тарифна ознака или имало непочитување на мерките на трговска политика. Несоодветното распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска царинска стапка или без царинска стапка, како и стапка на ДДВ, како и со цел избегнување на забрани и ограничувања за увоз на стока, утврдени со мерките на трговската политика.

VI.4.5 Резултати од постцаринска контрола

Постцаринската контрола опфаќа контрола кај трговските друштва после спроведено царинење, како и надзор на иматели на одобренија за царински постапки со економски ефект, одобренија за поедноставени царински постапки, акцизни дозволи и др.

Во првото тромесечие од 2016 година извршени се 489 контроли на трговски друштва, вклучително и иматели на царински и акцизни одобренија од секаков вид. При извршени 18 контроли на трговски друштва на увозни или извозни постапки и документарна контрола откриени се 10 случаи на обиди за избегнување плаќање на увозни давачки во вкупен износ од околу 4,27 милиони денари. Обидите за избегнување на увозни давачки се однесуваат на непријавување на трошоци за меѓународен транспорт, трошоци за натовар, истовар и манипулација поврзани со транспортот на увезените стоки, неправилно пријавено преференцијално потекло на увезени стоки, неправилно утврдена даночна основица на увезени стоки, непријавување за увозно царинење и прикажување на помала вредност од вистински платената.

При извршените 30 контроли на иматели на акцизни одобренија, корисници на ТНГ (течен нафтен гас) како погонско гориво и документарна контрола откриен е еден случаи на избегнување плаќање на акцизни давачки во вкупен износ од 32.298 денари. При контролите на регистрирани трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување на горивата откриени се 7 случаи на непридржување на обврските утврдени со член 31-а од Законот за акцизите.

Во првото тромесечие од 2016 година при извршени 51 контроли на иматели на одобренија за увоз за облагородување не се откриени случаи за избегнување

плаќање на увозни давачки. При контролата на 46 иматели на одобренија за царинско складирање и простории за привремено чување на стоката (ППЧ) не се откриени случаи за избегнување плаќање увозни давачки. Во овој период не се откриени ни случаи на непридржување на условите за поедноставени царински постапки, поради кои би следело одземање на одобрението за поедноставени царински постапки.

Во истиот период во 2015 година извршени се 238 контроли на трговски друштва по разни основи.

РЕЗУЛТАТИ ОД КОНТРОЛА НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО 2015 и 2016 ГОДИНА								
Вид на контрола	2015				2016			
	Јануари	Февруари	Март	Прв квартал	Јануари	Февруари	Март	Прв квартал
Контрола на трговски друштва	6	11	10	27	3	5	10	18
Контрола на иматели на акцизни одобренија	11	0	6	17	9	10	11	30
Контрола на иматели на одобренија за увоз за облагородување	19	19	21	59	11	21	19	51
Контрола на иматели на одобрени за царинско складирање и ППЧ	13	15	16	44	19	15	12	46
Контрола на иматели на други одобренија со економски ефект	2	1	2	5	0	1	0	1
Контрола на поедноставени царински постапки	16	37	30	83	73	124	139	336
Контрола на иматели на одобренија за царинско застапување	0	0	0	0	0	0	0	0
Контрола на иматели на други одобренија	0	1	2	3	1	4	2	7
Вкупно	67	84	87	238	116	180	193	489

VI.4.6 Преземени правни мерки за откриените неправилности

Покрај непосредно наложување (со записник) на плаќање на поголеми износи на увозни давачки и одземањето на царински и акцизни одобренија, за утврдените неправилности Царинската управа донесува управни решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки и поднесува прекршочни и кривични пријави.

VI.4.7 Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки

Во првото тромесечие од 2016 година на име **дополнителна наплата на увозни давачки и ДДВ** Царинската управа донесе 264 решенија, на вкупен износ од 26,5 милиони денари, од кои:

- 104 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 3,56 милиони денари поради несоодветно распоредување на стоката во тарифна ознака со пониски (или нула) стапки на увозни давачки;
- 8 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 0,5 милиони денари поради декларирана пониска вредност на стоката како основица за пресметка на увозните давачки, утврдено со проверка на фактури и други документи за царинска вредност во царинските служби на извозникот;
- 56 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 2,9 милиони денари поради невалидни докази за преференцијално потекло на стоката, врз основа на проверка во царинските служби на извозникот;
- 95 решенија за дополнителна наплата со вкупен износ од околу 8,9 милиони денари по други основи и тоа измена на податоци во царински декларации;
- 1 решение за дополнителна наплата на акциза во износ од 10,50 милиони денари.

Во истиот период во 2015 година Царинската управа донесе вкупно 519 решенија за дополнителна наплата на јавни давачки во вкупен износ од околу 32,8 милион денари.

VI.4.8 Кривични пријави

Во првото тромесечие од 2016 година Царинската управа поднесе 24 кривични пријави против 30 физички и 10 правни лица.

Во првото тромесечие од 2016 година поради поради недозволено тргување со наркотички дроги беа поднесени 6 кривични пријави против 6 физички лица. Поради недозволено тргување со цигари беше поднесена 1 кривична пријава против 1 физичко лице, поради недозволено тргување со оружје и распрскувачки материјали беа поднесени 3 кривични пријави против 3 физички лица. Поради криумчарење благородни метали беа поднесени 3 кривични пријави против 3 физички лица. Поради неовластен увоз на производи што се предмет на заштита на правата од индустриска сопственост поднесени се 6 кривични пријави против 8 физички лица и 5 правни лица. Пореди даночно затајување поднесени се 2 кривични пријави против 2 физички лица и 2 правни лица.

Во првото тромесечие минатата 2015 година Царинската управа поднесе 32 кривични пријави против 35 физички и 13 правни лица.

VI.4.9 Царински, девизни и акцизни прекршоци

Во првото тромесечие од 2016 година се поднесени **164 прекршочни пријави** од кои 135 за сторен царински прекршок, 20 за сторен девизен прекршок и 9 за сторен

акцизен прекршок. Од вкупно поднесени прекршочни пријави 143 се однесуваат на физички, а 21 на правни лица. Во истиот период во 2015 година до Одделението за прекршоци на Царинската управа се доставени 255 прекршочни пријави против 196 физички лица и 59 правни лица.

Во истиот период беа решени **207 прекршочни предмети** и притоа на сторителите им беа изречени глоби во износ од околу 22,6 милиони денари. Во 166 предмети покрај глобата им беше изречена и посебна мерка одземање на стоката која е предмет на прекршокот, а во 16 предмети за сторен девизен прекршок изречена е мерка одземање на непријавените девизи кои во денарска противвредност изнесуваат околу 10,7 милиони денари.

Во истиот период во 2015 година во Одделението за прекршоци на Царинската управа се донесени 595 решенија и притоа на сторителите им беа изречени глоби во износ од околу 46,15 милион денари.

Во 2016 година се изречени **515 мандатни казни** против 320 физички лица и 195 правни лица, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 5,25 милиони денари.

Во истиот период во 2015 година беа изречени 747 мандатни казни против 410 физички лица и 337 правни лица, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 7,49 милиони денари.

VI.5 Учество во меѓународни активности

Во првото тромесечие од 2016 година Царинската управа зеде учество во:

- Меѓународен проект „**Global Shield**“, организиран од Светската царинска организација, за увоз и извоз на хемикалии и други производи што може да се користат за производство на експлозиви и експлозивни направи.
- Меѓународна операција „**Eclipse**“, организирана од SELEC⁵ центарот во соработка со албанската царинска служба, фокусирана на борба против илегална трговија со тутун и тутунски производи.
- Научно-стручна конференција на тема „**Геостратегиската и геополитичката положба на Република Македонија во услови на бегалската криза**“, организирана од Институтот за геостратешки истражувања и надворешна политика при Министерството за надворешни работи, во соработка со Центарот за стратегиски истражувања при МАНУ, одржана во Скопје.

⁵ SELEC – South European Law Enforcement Center (Центар за спроведување на законите во Југоисточна Европа)

- Обука за користење на **„Извештај за ризиците“** базата на податоци на „Висконсин“ проектот во Скопје, во организација на Програмата за контрола на извозот и гранична безбедност (EXBS) при Амбасадата на САД во Скопје.
- **Семинар за изготвување стандардни оперативни постапки за давање одговор во случај на откриена радијација на границата**, во организација на Програмата за контрола на извозот и гранична безбедност (EXBS) при Амбасадата на САД во Скопје.
- Работилница во рамки на Твининг проектот **„Развивање на напреден систем за собирање и анализа на разузнавачки информации во борбата против организираниот криминал“**, во организација на Министерство за внатрешни работи, со твининг партнерот Федерална криминалистичка служба на Австрија, финансиран преку ИПА 2011 програмата, во кој покрај другите институции за спроведување на законот во Република Македонија учествува и Царинската управа.

Во првото тромесечие од 2016 година Царинската управа внесе во CEN⁶ базата податоци за 25 заплени, достави 24 информации за заплена стока до SELEC центарот и достави 2 информации за заплена на дрога до ZKA⁷ Балкан инфо.

VI.6 Заштита на права од интелектуална сопственост

Во првото тромесечие од 2016 година бројот на регистрирани царински службеници – корисници на IPM (Interfaced Public Member) платформата на СЦО изнесуваше 545 од кои 7 се активни корисници кои оствариле 10 пристапи до апликацијата. Апликацијата претставува средство за ефикасно препознавање на оригиналноста на производите, како и за ефективно откривање и докажување на фалсификувани трговски марки.

⁶ CEN – Customs Enforcement Network (Царинска мрежа на податоци за спречување на криминалот)

⁷ ZKA – Zollkriminalamt (Царинско истражно биро на Германија)

VII. ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА

VII.1 Односи со јавноста

Транспарентно и професионално информирање и комуникација претставува клучен елемент за промовирање на акциите, вредностите и целите на Царинската управа во јавноста. Во таа насока, во текот на првото тромесечие од 2016 година објавени се 28 соопштенија за активностите на Царинската управа, воведените новитети како и за откриени неправилности поврзани со непријавена и фалсификувана стока, како и царински измами.

VII.1.1 Позначајни настани

На 10 цариници се доделени пофалници од генералниот секретар на СЦО

На 26 јануари 2016 година директорката на Царинската управа на 10 царински службеници им додели пофалници од Генералниот секретар на Светската царинска организација, Кунио Микурија за нивниот исклучителен ангажман на полето на имплементацијата на ИТ системи.

Оваа година 26 јануари – Меѓународниот ден на Царината се одбележа под мотото „Дигитална Царина: Прогресивен ангажман со цел да се истакне развојот на царинските служби на полето на информациско-комуникациските технологии и да се стави акцент на иновациите кои се застапени во доменот на царинското работење, како дел од глобалниот информатички развој“.

Покрај ова, за посебна соработка на полето на имплементацијата на ИТ системите, континуирана соработка и електронско прибирање, размена и заштита на податоци поврзани со царинското работење, Царинската управа додели пофалници и на 10 надворешни институции.

Започна твининг проект за „Зајакнување на правата од интелектуална сопственост“

На 28 јануари 2016 година во ЕУ Инфо-центарот во Скопје се одржа промотивен настан и одбележан беше стартот на проектот „Зајакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост“, кој треба да се реализира во текот на 19 месеци.

Проектот е финансиран од Европската Унија со буџет од околу 1,4 милиони евра. Целта на овој ЕУ твининг проект е да се обезбеди натамошно усогласување на националното законодавство со законодавството на ЕУ, зајакнување на капацитетите и подигање на јавната свест за заштитата на правата од интелектуална сопственост. Твининг проектот се спроведува од страна на Данската канцеларија за патенти и трговски марки, во соработка со Државниот завод за индустриска сопственост и Царинската управа. Успешен исход на твининг проектот може да се постигне само со соодветна поддршка и вклучување на надлежните институции за спроведување на законот, како што е Министерството за внатрешни работи, Државниот пазарен инспекторат, Академијата за судии и јавни обвинители и Министерството за култура. На настанот, свое обраќање имаа Аиво Орав, шеф на Делегацијата на ЕУ во Македонија, Бекир Незири, министер за економија, Сафет Емрули, директор на Државниот завод за индустриска сопственост, Келд Ниман Јенсен, претставник на данската канцеларија за патенти и трговски марки и Наташа Радеска Крстевска, директор на Царинската управа, која истакна дека Царинската управа постојано работи на унапредување на системот на царинските мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост.

Царинската управа со презентации во средните училишта за борбата против наркотрговијата

На 9 февруари 2016 година Царинската управа повторно започна со презентации за подигање на јавната свест за последиците од неовластено производство, трговија, транспорт и конзумирање на дрога, чија целна публика се ученици од средните училишта во државата.

Царинската управа за првпат одржа вакви презентации во февруари 2014 година, кога беа посетени 7 средни училишта во Република Македонија (Скопје, Гевгелија, Штип, Куманово и Битола).

Презентациите под слоганот „Остани чист не биди – муле“ вклучуваат едукативен дел каде учениците се запознаваат со последиците во општеството од шверцот на дрога, но и за тоа кои последици ги сноси лицето кое е фатено во шверц на дрога. Потоа, присуствуваат и на сценирано откривање на дрога од царинско куче, со цел да знаат дека ништо не поминува незабележано. Поради големиот интерес кај младата популација, презентации се одржаа во уште 3 средни училишта во Скопје, Тетово и Прилеп со цел пораката да стигне до што поголем број млади луѓе. Со презентација во средното училиште „Мирче Ацев“ во Прилеп, која се одржа на 10 март 2016 година, Царинската управа успешно го заокружи вториот циклус на презентации за борба против нарко трговијата во средните училишта во Република Македонија. Царинската управа како општествено одговорна институција, во континуитет презема активности за зголемување на степенот на запознавање на младата популација со штетните последици, како од конзумирање така и од криумчарење на дрога.

Меморандум за соработка со Стопанската комора на Северо-Западна Македонија

Царинската Управа на Република Македонија и Стопанската Комора на Северо-Западна Македонија на 17 февруари 2016 година, потпишаа Меморандум за соработка како резултат на добрата долгогодишна соработка.

Главните цели на Меморандумот се однесуваат на организирање на обуки за бизнис заедницата како и согледување на потребата и темите за нивна реализација. Царинската управа и Стопанската комора на Северо-Западна Македонија партнерски работат на спроведување анализи и обуки за потребите на претставниците на бизнис заедницата и на други целни групи за нивно континуирано стручно усовршување, како и на подготовка на програми во кои ќе се определуваат теми, опфат на соработка и организациони прашања. Исто така, предвидена е донација на стручна литература од областа на царинското и акцизното право, ангажирање меѓународни предавачи и експерти, како и овозможување учество при студиски посети и конференции во земјата и странство.

VII.1.2 Граѓански дневник и барања за пристап до информации од јавен карактер

Во првото тромесечие од 2016 година Граѓанскиот дневник на интернет страната на Царинската управа е посетен **446 пати** и е одговорено на 1 прашање упатено до граѓански дневник, како и на 2 информации од јавен карактер.

VII.1.3 Интернет и интранет

Во првото тромесечие од 2016 година страницата е посетена од вкупно 44.794 корисници. Од страна на корисниците овој период испратени се 213 прашања, жалби и сугестии. До денес е одговорено на 138 прашања.

СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ ЗА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА								
	2015				2016			
	Јануари	Фебруари	Март	Прв квартал	Јануари	Фебруари	Март	Прв квартал
Објавени содржини	30	38	34	102	26	60	30	116
Број на посетители	15,967	16,176	17,417	49,560	14,267	14,688	15,839	44,794
Број на посети	169,826	163,207	187,398	520,431	149,925	165,169	157,530	472,624
Најпосетени табови (број)								
Вести	107,767	104,631	122,296	334,694	87,734	96,054	89,237	273,025
Царинска тарифа	3,850	3,364	3,930	11,144	3,055	3,291	3,547	9,893
Најчесто поставувани прашања	2,381	2,130	2,690	7,201	2,311	2,388	2,425	7,124
Интерактивна мапа	1,308	1,222	1,926	4,456	1,192	1,497	1,258	3,947
Контакти	2,494	2,292	2,707	7,493	2,379	2,523	2,567	7,469
Царински закон	1,582	1,811	2,150	5,543	1,182	1,419	1,547	4,148
NCTS	5,480	6,351	6,778	18,609	6,437	7,719	8,433	22,589

Во првото тромесечие од 2016 година на интернет страницата се објавени 116 содржини на македонски јазик и 18 на англиски јазик. Во првото тромесечие од од 2015 година на интернет страницата биле објавени 102 содржини на македонски јазик, 27 на англиски и 6 на албански јазик.

Во првото тромесечие од 2016 година страницата е посетена 472.624 пати. Најпосетени се табовите: „Вести“ (273.025 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS (22.589 посети)“, „Царинска тарифа“ (9.893 посети), „Најчесто поставувани прашања“ (7.124 посети), „Интерактивна мапа“ (3.947 посети), „Контакти“ (7.469 посети) и „Царински закон“ (4.148 посети).

Во првото тромесечие од 2015 година страницата била посетена 520.431 пати. Најпосетени биле табовите: „Вести“ (334.694 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS“ (18.609 посети), „Царинска тарифа“ (11.144 посети), „Најчесто поставувани прашања“ (7.201 посети), „Интерактивна мапа“ (4.456 посети), „Контакти“ (7.493 посети) и „Царински закон“ (5.543 посети).

На интранет порталот на Царинската управа во првиот квартал 2016 објавени се 188 информации, притоа остварени се над 32 илјади посети од 3.409 корисници.

На интранет порталот на Царинската управа во првото тромесечие од 2015 биле објавени 196 информации, а притоа биле остварени над 35 илјади посети од 3,417 корисници.

VII.1.4. Отворена царинска телефонска линија (197)

На отворената царинска телефонска линија (197) за периодот јануари-март 2016 година добиени се вкупно 1.834 повици или во просек 21 повици на ден и тоа: „А“ класа⁸ – вкупно 3 повици „Б“ класа⁹ – вкупно 10 повици, „С“ класа¹⁰ - вкупно 176 повици и „Ј“ класа¹¹ – вкупно 9 повици. Најголемиот дел од повиците се однесуваат на прашања поврзани со функционирањето и состојбата на граничните и внатрешните царински испостави, како и на спроведувањето на поедини царински постапки. Како резултат на процесирање на добиените повици на отворената царинска линија, извршени се контроли од страна на граничните и внатрешните царинските испостави, како и од мобилните тимови, додека од страна на соодветните служби извршена е обработка, анализа и истрага од доменот на нивното работење.

ОТВОРЕНА ЦАРИНСКА ЛИНИЈА 197								
Вид на повици	2015				2016			
	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв квартал	Јануари	Февруари	Март	Вкупно Прв квартал
Класа А	1	5	8	14	1	2	0	3
Класа Б	6	8	5	19	1	5	4	10
Класа Ц	45	50	78	173	52	55	69	176
Класа Ј	3	2	1	6	1	2	6	9
Останато	832	846	810	2,488	504	558	574	1,636
Вкупно:	887	911	902	2,700	559	622	653	1,834

⁸ „А“ класа се информации кои бараат неопходна акција од страна на испостава или мобилна екипа.

⁹ „Б“ класа се информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинската управа.

¹⁰ „С“ класа се информации што не можат да се користат, односно се повици за пријава на застои од страна на превозни компании, поплака или пофалба на царински процедури.

¹¹ „Ј“ класа информации проследени до Сектор за професионални стандарди, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници.

VII.2 Царинска соработка

VII.2.1. Соработка царина-царина

Со цел да се предложат нови мерки со кои ќе се подобри економската клима во Република Македонија, а врз основа на анализата за индикаторот „Прекугранично тргување“ во извештајот „Doing Business“ на Светска Банка, претставници на Царинската управа на Република Македонија во периодот од 17 до 19 февруари 2016 година остварија работна посета на Царинска управа на Република Хрватска. Целта на посетата беше запознавање со најдобрите практики кои ги спроведува Хрватска, земја која го зазема првото место на ранг листата на Светска Банка за индикаторот „Прекугранична трговија“. За споредба, Република Македонија го зазема дваесет и шестото место на истата ранг листа. Утврдено е дека предноста која Хрватска ја остварува во однос на Македонија се должи на три главни причини: членството во Европската Унија, непосредниот излез на море и методологијата на Светска Банка чии основни претпоставки ѝ одат во прилог на Хрватска, како земја членка на Европската Унија и земја со излез на море.

Царинска управа на Република Македонија во соработка со Светската царинска организација (СЦО) во текот на 2015 година спроведе **Проект за мерење на времето за царинење и пропуштање на стоки согласно методологијата на СЦО**. Во реализацијата на проектот учествуваа претставници од приватниот сектор и од сите министерства и институции кои имаат надлежности во спроведувањето на прекуграничната трговија. Основна цел на проектот е да придонесе кон зголемување на ефикасноста во спроведувањето на прекуграничната трговија и генерално подобрување на работењето на сите инволвирани учесници во процесот на поминување на стоките преку граница преку јасно идентификување на евентуалните препреки во прекуграничната трговија. Во март 2016 година Царинска управа ја информираше Владата на Република Македонија за текот и активностите од реализацијата на мерките предвидени со проектот, врз чија основа Владата донесе неколку заклучоци со кои ги задолжи инспекциските органи да преземат низа корективни мерки со кои ќе се овозможи значително поедноставување и забрзување на прекуграничната трговија и транспорт. Реализацијата на предложените мерки и активности креирани на основа на ова истражување се очекува да го подобрат рангирањето на Република Македонија кај индикаторот „Прекугранично тргување“ во наредниот извештај „Doing Business“ на Светска Банка.